Uudisleht

Tänast lehte 10 külge.

Üksiknumber 5 senti.

Nr. 22 (249) Kesknädalal, 19. märtsil 1930. a. 4. aastakäik.

! „Noorte Uudisleht“ ilmub laupäeval teise suure võistlusteemiga noortele. Peale selle palju muud huvitavat. !

Werine laip raudteetammil

Saladuslik surm Tartu jaamas.

Kas enesetapmine wõi rongi alla jäämine?

Öö! wastu teisipäewa leiti Tartu jaama piirkonnas, Elwa poolsel küljel werine meesterahwa laip, mis lamas 1 meeter roopast eemal. Laibal oli suust ja ninast weri wäljas ning riided üles kokku rullitud ja mitmest kohast katki.

Tehti kindlaks, et surmasaanu on Bernhard Peetri poeg T a s j a, 23. a. wana, elukoht Tartus, Niguli tn. 2.

Laiba leiukohta lähemalt waadeldes wõis märgata raudteel lohistamise jälgi, mis algasid kümmekond meetrit Elwa pool laipa. Ka surnu müts leiti raudteelt, kohalt, kus algasid lohistamise jäljed.

Kuidas mees sai surma, pole kindel. Oletada wõib, et ta kõndides raudteel sai rongilt tõuke. Wõib olla hüppas ta rongilt maha ja saltus nii rongi alla. Wõimalik ka, et mees hüppas rongilt enesetapmisekawatusega.

Laip saadeti Tartu. Sündmust juurdlewad ametiwõimud.

Ganges on indulaste püha jõgi.

Selle veega pesemine lunastab pattudest ja haigustest — nii usuvad brahmausulised. Palverändajad, kes tulnud püha jõe äärsetesse linnadesse, viivad kodukohtadesse minnes selle vett kaasa. — P i l d i l Hardvaris, Gangesi kaldal. Esiplaanil, pisikesel saarel palvetajad püha jõe vee kruusidega. Suurel trepil, tagaplaanil, toimivad palverändajad oma usulist pesemisi.

„Dollareid“ tahetakse välismaale.

Konstantin Märksa seda filmi peale Läti ja Leedu mujale ei anna.

Konstantin Märskale saabus üleeile ühe Berliini suurema kinokontori poolt soov „Dollareid“ ära osta.: See kinokontor näitaks „Dollareid“ siis Saksamaal, Prantsusmaal, Belgias, Poolas, Tschehhoslovakkias, Taanis, Itaalias, Briti-Indias ja Lõuna-Aafrika riikides.

Kuna karta on, et „Dollarid“ turgu Eesti filmile rikkuda võivad, ei anna K. Märska seda filmi enam peale Läti ja Leedu, kus ta praegu jookseb ühes „Vigaste pruutidega“, kuhugi.

„Tasuja“ läheb Rohukülasse.

Jäälõhkuja „Tasuja“, mis sõitis Riia lahte otsima kadunud kalurceid, on tagasisõidul. Ta läheb Rohukülasse aitama „Leigerit“.

Poisike jäi auto

Pühapäewa õhtul jäi restoraa[illegible] keldri“ ees sõiduauto nr. A-652 [illegible] Rudolf Klein 12-aastane poeg, k[illegible] reiclnu. Poisike wiidi rawimisel[illegible] majja. Õnnetuses kedagi ei süüdi[illegible]

Arne Borg

kuulus Rootsi meisterujuja, lõbustab end Stokholmis iluduste seltskonna[illegible] dil Arne Borg keskel.

Berliin ja Varssav leppisid.

Kaubaleping Saksa-Poola vahel kirjutati alla.

V a r s s a v i, 17. märtsil. Täna õhtul oli Varssavis Poola-Saksa kaubalepingu pidulik allakirjutamine. Alla kirjutati kaubalepingule ja kõigile lepingu lisadele. Poola poolt kirjutas alla Tvardovski, Saksa poolt Saksa saadik dr. Rauscher. Pärast allakirjutamist võeti Tvardovski ja Rauscher peaminister Barteli poolt vastu. Bartel toonitas lepingu suurt tähtsust Poola-Saksa suhete edaspidises arenemises.

Teatavasti kestsid kaubalepingu sõlmimise läbirääkimised Poola ja Saksa vahel tervelt viis aastat. Mitu korda olid läbirääkimised pikemat aega katkestatud. Ka tänavu oli üksvahe katkemist karta.

Sarin sõidab Tallinna.

R i i a, 18. märtsil. Uus Läti Tallinna saadik Sarin sõidab lähemail päevil Tallinna, et saatkonna tööoludega tutvuda. Tallinnast sõidab saadik Skandinaaviasse oma ärakutse formaliteete täitma.

Perekondlikke teateid.

Registreeritud linna perekonnaseisuametis:

S ü n d e: Harald Weike, Maime Kigasie, Helge-Walda Org, Soniita-Violecta Blumbach, Heino-Lembit Kärt, Nil-Gustaw Malahow, Kuuno Töldsepp, Boris Belogorski, Ilo Ratas, Erih-Paul Hanson, Hubert-Rudolf Leht, Saima Ljubesnikow, Walentin Kowkin, Edgar Pommer, Eduard-Johannes Kallas, Olaf Toots, Gunnar Reitmann, Leonoora Nitshnikow, Arista Tederow, Ingrid Teslon, Antoniina Tannwald, Ellen Niggulis.

A b i e l l u m i s s o o w e: Jaan Meldorf ja Maria Luik, Eduard-Jaan Zelins ja Hilda Waldmann, Johannes Männapso ja Anita-Miralda Treier, Wilhelm-Karl-August Vormelker ja Adele-Selma-Olga Uslall, Walentin Tsalenko ja Adele Maar, Andrei Korifski ja Anna Grüner, Woldemar Walter ja Alma Kilström, Boris Romas ja Wilhelmine-Mathilde Tiitus, Ernst Mikkiton ja Edith Moses.

A b i e l l u m i s i: Dmitri Aschenbrenner ja Ljubow Nikolajew, Harry-Aleksander Koopun ja Liidia Ewald, Juhan Tetsmann ja Helmi Pernik, Albert Silbergleich ja Maimu Mõru, Martin Lipp ja Pauline Trumwert, Johannes Rewa ja Liidia Raekson, Leonhard Sawi ja Hildegard Greenbaum, Aleksander Protin (Protsin) ja Marie Muld, Aron Rogoivski ja Bluma (Berta) Tint, Johannes Ewerson ja Anette Asper.

S u r m a j u h t u m e i d: Liisa Kõiw, 89 a. w., Harald Weike, 4 t. w., Johannes Treialt, 40 a. w., Kristiine Ohaka, 64 a. w., Kristjan Kaney, 24 a. w., Rudolf Sepp, 34 a. w., Ewald Kristjansen, 47 a. w., Wilhelm-Robert Leist, 74 a. w., Juhan Koff, 69 a. w., Raul Moljew, 3 a. w., Marie Buldakow, 80 a. w., Marie Ruus, 48 a. w., Karl Baumann, 56 a. w., Iwan Rezanow, 42 a. w.

W. Awesta
per. am.

GLORIA-PALACE. Väljapaistev muusikaline helifilm

„Kolonel Turovi armuke“

(Täna—sina, homme—mina)

Kütkestav draama sõja julmidest kommetest 10 j. Peaos.: suurim Ameerika näitleja **Norma Talmagde** ja tema uus partner **Gilbert Roland,** Vene näitleja **Michail Wawitsch, Arnold Kent, Gustav v. Seiffertietz** ja **Boris de Fasse.**

„Ufa“ nädalringvaade—viimased uudised.

REKORD Nädal lõbusamat meeleolu ja teravmeelsemat huumorit.

Pikantseim täht ja üldine lemmik **Anny Ondra** Naljahammaste kuningas **Siegfried Arno**

uusimas löötfilmis **„Armastuse unelm“**

Pikantne farss 12 waatuses. Siin üllatab see näkineid oma austajaid jälle uute wempudega, tahes ehk tahtmata peab naerma, naerma ja weel kord naerma.

Paramounti nädalaringvaade. Maailma värskemaid uudiseid.

ENDLA Konstantin Märska filmproduktsiooni toodangust.

Esimene äsjawalminud Eesti laulu ja helifilm! **„Kuld ämblik“**

Peaosades: **Olga Torokoff-Tiedeberg, Ly Schonberg, Aleksander Arder** j. t.

Käsikiri ja lawastus: **B. Borissoff.** Üleswõtted: **Konstantin Märska.**

„Endiste inimeste avantüür“ Draama 10 jaos. Peaosades: **Josephine Dunn ja John Holland.**

Väljalõigata ja alles hoida!

„Uudisleh[illegible] lugeja tunn[illegible]

70 autas[illegible]

Kes teatab kõige täpsemalt, mitu rida on viie „JUTULEHE“ viimase külje viimasel veerul, saab 15000 senti, järgmine õigele ridade arvule kõige lähemale teataja saab 5000 senti, jne. 3000 senti, 2 autasu à 1000 senti, 5 à 500 senti, 20 — tasuta „Uudisleht“ 1/4 aastaks, 20 — tasuta „Jutuleht“ 1/4 aastaks, 20 — tasuta raamatuid.

Selles tunnistuses teatatakse „Jutulehe“ numbrid, mille viimase külje viimase veeru ridade arv tuleb ülesmärkida. „Jutuleht“ nr. 5 (53) oli esimene, mille read tulid lugeda. Teiseks lugege „Jutuleht“ nr. 7 (55) viimase külje viimase veeru read ja hoidke see arv alal. „Jutuleht“ nr. 7 (55) müügil 15. veebruarist igal pool.

Autasusid saavad need kes teatavad ridade arvu hiljemalt 10. maiks s. a. „Uudislehe“ tahtusele ja kellel on juurelisatud vähemalt 15 käesolevat „Uudislehe“ lugeja tunnistust. Kui mitu lugejat teatavad ühesuguse arvu, siis antakse vastav autasu sellele, kellel on kõige rohkem lugeja tunnistusi. Sellepärast koguge rohkem, tunnistusi võib ka ühest numbrist mitu olla. Igas „Uudislehes“ ilmub tunnistus ühes „Jutulehe“ numbrite teatega. Koguge tunnistusi, see on lihtne ja kasulik. Lugege järgmise tunn. sisu.

Neegripoisid 25 aasta eest.

Mälestused „Kopikalehe" ja „Hommiku" wäljaandmise päewist.

„Eesti Postimehe", „Uue Aja" ja „Olewiku" päewil oli ajakirjanik ideeline inimene, ta tunnistas pühalt seda sihti, mida taotles ajaleht, kus ta kirjutas. Ajalehe poliitiline ilme — see oli ajakirjaniku tõekspidamine. Ajalehe waade — see oli ajakirjaniku usutunnistus.

Nii, nagu nüüd, et sotsialisti ilmawaatega ajakirjanik wõib töötada kodanlise, tagurlise lehe juures, siis ette ei tulnud.

Paljudel on weel meeles murrang „Päewalehe" juures, kust toimetuse liikmed lahkusid poliitiliste waadete lahkuminekute pärast ja asutasid uue lehe. Warem sündis nii „Tallinna Teataja", sest „Wirulase" siht osutus toimetusliikmetele wastuwõtmatuks.

Esimene nähe, kus ajakirjanik ei seo end ajalehe wäljaandjate poliitilise ilmega, kus ajab seda lehte, mis pähe tuleb wõi wälislehist leiab, on aastat kakskümmend seitse-kaheksa tagasi.

Tol ajal, kui sündis wäike-ajakirjandus — kopikalised lehed. Tõsi, algul olid ju küll ka kopikalehe toimetusliigetel omad ideed, usk aatelise töö sisse, kuid elatuswõimalused osutusid sellasteks, et nad muutusid samasugusteks boheemlasteks, sulekäsitöölisteks kui olid samal ajal wene ajakirjanikud turulehtede juures.

1912. aastal nõutas Peterburist tulnud Maria teatri flöödipuhuja Adolf Lippo „Kopikas — Tallinna leht" wäljaandmise loa.

Toimetusse palkas Karl Holmi, Harald Wellneri ja Johannes Ükfi. Neist on esimene surnud, teine wäljapaistew ajakirjanik ja kolmas ikka Ükfi, mis Ükfi. Ekspediitoriks oli Tiideman.

Toimetusliigete elu oli kõige primitiiwsem. Magati ajalehtede peal. Üks magas aga siiski sageli kusagil numbritoas, kurameerides ühe wäljapaistwa naisega S.

Sarnase eluwiisi juures oli kehaline puhtushoid suur keerdküsimus.

Holm oli soolaputkast külge saanud riietele loomakesed ja need näitasid end wäga julgelt.

Tiideman näitas siis näpuga ja küsis:

„Mis tema patseerib?"

Wellner oli noor mees, keisermantel üle õla. Et ta oli kärsitu, härrasmehelikku iseloomuga ja õkitas, siis hakati teda tögama.

Holm näitas näpuga ta mantli peale ja küsis:

„Mis tema patseerib?"

Weidi aja pärast kordas seda Tiideman.

Wellner lõi jalga wastu maad ja wihastas:

„H-ho-holm ja Tii- tii-tiideman, te teete mind hulluks!"

Tol ajal oli linnawolikogus enamus sakslaste käes. Ja kopikaleht ilmus enne linnawalimisi, et teha kihutustööd eestlaste kasuks. Lehe siht oli edumeelne ja nooreð täis tuld Eesti kasuks töötamiseks.

Üheks kaastööliseks oli Wootele Mesikäpp.

Samal ajal nõutas ka Hans Walk „Ajalehe" wäljaandmise loa. Selle taga seisid saksameelsed.

Lippo kopikalise lehe ots oli omapärane.

Lippo wõttis suuremad toimetusruumid Apteegi tulitsal ja läks Narwa uute rahade järele.

Toimetus jäi tegewuseta ja nälga. Ega muud, kui müüdi toimetuse mööbel maha. Ja kui siis Lippo wäheste rahadega tagasi jõudis, oli isegi telefoni aparaat maha müüdud.

Hakkas ilmuma Walki „Ajaleht". Linnatänawa šamott-kiwid ja gaasiwabriku arwed olid ta ainukesed poliitilised küsimused. Sisu tõlgiti wene ja saksa lehtedest ja oli puht kõmuline ning täis „seda ja teist".

Toimetusse astus Karl Holmi kõrwale weel Kiwilombi Ints ja need kaks meest tegid siis lehte.

Töötada tuli Topmanni trükikoja kontori nurgas. Ja sellekski oli waid wõimalus kas warahommikul wõi õhtul hilja, sest peale lõunat kogunesid ajalehe naised ja neile jagas Walk lehti wälja.

Lehte trükiti 10.000 eksemplaari, mis müüdi ära waid Tallinnas. Mujale saata ei saadud, kuna trükiti kiirpressil ja kuidagi polnud wõimalik rohkem trükkida.

Holm ja Ints elasid muidu toimetuses ja kõrtsis, kuid ööbima mindi Pärnu maanteele Wiljandi wõõrastemajja, mis tuletab meelde linna öömaja.

Ja ööbimine sündis siis, kuidas oli raha. Kui oli õige wähe ehk tuli wõlgu jääda, siis magati üldruumis paljal naril, mileks oli reform-madrats. Oli raha enam, saadi pesu alla ja tekk ka peale.

Parema wäljawaate puhul mindi samas asutuses „numbrisse". Oli üks tuba kahe woodiga.

Ja jälle nii, kuidas oli raha, kas magas kumbki ise woodis wõi kobisid ühte woodisse ja peremees üüris teise mõnele wõõrale wälja.

Kiwilombi Ints oli tulnud Mõisakülast heapalgalise kinomehaaniku koha pealt, omas mitu paari saapaid, aga kui need koos Holmiga läbikannud ja paljajalu jäi, läks kinoameti peale tagasi. „Ajalehe" juures teenis päewas rubla, kuid seda kunsti ei leidnud ei Holm ega Ints üles, kuidas sellest midagi ülejätta.

Hiljem suleti „Ajaleht" nilbuse pärast ja sama teed läks ka teine kopikaleht, Mihkel Rumba „Hommik". Nähti ära, et nilbus tõmbas, aga igamees ei oska ju ka piiri pidada.

Maailmasõja puhkemisel ilmus wiimane kopikaleht „Meie Tallinna Ajaleht", mille hinna aga kiiresti kallinew elu üles wiis.

Selle lehe toimetuses töötasid: Karl Pinkowski, Prümmel, Parinbach, Oswet, Gori ja Walk. Ka Mihkel Rumba oli seal. Siis anti wälja samas toimetuses piltidega naljalehte, kord nädalas ilmuwat „Kilki".

Püüti hoida soliidsuse joont, lugejate arw kuiwas aga kokku, kirulained lõid üle pea ja wiimane kopikaleht suri. Kadus „Kilk".

Neid kantakse kevadel.

Kübaramoed 1930 a. kevade jaoks. Nagu näha, on väike barett hoopis kadunud.

Endise aja mälestusi:

HAAREM PEIPSIL.

Würstlik lodi 400 aasta eest järwe pinnal.

LEGEND VÕI TÕESTISÜNDINUD LUGU?

Wanasti olewat Peipsil sündinud kummalisi lugusid. Järwel sõitnud toredad laewad wõi lodjad, ja keset järwe olnud sammaste otsas tore loss, kus elanud waprad würstipojad ja kaunid naised. Aga see sündinud ammu, ammu...

See kõik näib ainult legendina. Ent aastat 400 tagasi olnud Peipsil tõesti mingisugune uhke würstilaew naistega, kus kestnud alaline jooming. Enne, kui sellest jutustan, tahaksin waid mainida, et niisuguse lodja olemasolu tõendawad ka mitmed leiud ja arhiiwimärked. Kuid sellest hiljem.

Nagu teab rahwas rääkida, põgenenud 400 aastat tagasi Wenemaalt keegi rikas mõisnik usutagakiusamise pärast ja asunud Peipsi idaranda elama. Ta ehitanud järwekaldale, põlisesse metsa ja rabastikku majakese ning matnud sinna ka oma suure kullatagawara. Ent mõisnik saanud peagi õnnetult surma ja poeg pärinud waranduse endale.

Mõisniku poeg aga olnud hoopis teiste waadetega mees. Isa maja pannud ta põlema ning ehitanud omale selle asemel suure lodja.

Lodja kallal näinud waewa mitu aastat paljud puusepad. Selleeest aga saanud ta tore kui loss. Lodi olnud kolme mastiga, millele käinud tulipunased purjed peale. Ta olnud kaetud üleni ilusate nikerdustega, külgedel olnud karupeade, põtrade ja alasti naiste kujud, lael aga kompositsioonid kuradite ja alasti naiste kujudest. Lodi olnud wärwitud üleni punaseks, ja ta külgedel olnud kuldtähtedega nimi. All kajutiruumides olnud säädistatud mitu ruumi otse würstlikult. Ühes neist olnud patjadega tuba, mis määratud naistele.

Kui lodi walmis saanud, läinud würstipoeg naisi otsima. Rannakülades korraldanud ta pidusid, et ilusamaid külapiigasid leida. Ka röövinud ta naisi würstikodadest. Naisi korjanud noor würst iga aasta. Wanaks ja inetuks jäänud pannud ta kas lodjale tööle wõi uputanud lihtsalt järwe. Samuti heitnud ta Peipsisse lodjas sündinud lapsi. Ainult ühe poja oli ta üles kaswatanud. Seega oli lodjas ainsateks meesteks würst, tema noor poeg ja keegi teener. Wiimase wisanud würst järwe hiljem, kui ta naistele silma hakanud heitma. Teener aga ujunud randa, mis olnud lodjast sel silmapilgul 10—12 wersta kaugel. Selle teenri üks järeltulijaid olewat praegugi Wasknarwas.

Elu „haaremis" olnud wäga wali. Naiste üle walitsenud keegi tigedam eit, kes würsti ainsa käewiipe järele wõis naisorja elawalt põletada, järwe heita wõi armutult läbi peksta. Ja niisuguseid karistusi juhtunud sageli. Oma metsikuse ja alalise lõbutsemisega jäänud würstipoeg peaaegu hullumeelseks. Waikse tel ilmadel lasknud ta ankru wälja heita kusagil ranna läheduses ja puhanud siis. Siis pole tohtinud lodjal keegi liikuda ega häälki teha. Isegi lähedusse sattunud kalureid lastud lodjalt. Ent ööseti, kui pasunud torm, lasknud ta ankru üleswinnata ja sõitnud läbi järskude lainete. Siis pidanud naised laulma ja würsti lõbustama, kuni ta jälle rammetusse unne jäi.

Talweks mindud kuhugile jõesuhu talikorteri. Naised jätnud würst lotja, kuna ise paari lemmiknaisega tuttawatesse mõisatesse Kiiewi ja Tweri ümbrusse sõitnud. Warakewadel olnud ta aga jälle tagasi, kaasas mõni kord paar uut naist. Siis wanemaid ja inetumaid naisi hukanud ta ära wõi kihutanud minema.

Kui wiimaks würsti poeg suureks kaswas ja isa „haaremis" end koduselt ülewal hakkas pidama, tulnud tüli isa ja poja wahel. Wõitjaks jäänud poeg, kes isa odaga läbi pistnud. Kuid poeg pole saanud käia kaua isa jälgedes. Kord ühel ööl puhkenud all laewaruumis tuli ja lodi põlenud ära kõige inimestega. Pooleldi põlenud kere aga jäänud kauaks ajaks järwele hirmutama kalureid. Wiimaks raiunud kalamehed ta põhja läbi ja lasknud peletise põhja. Ent sageli keerutanud torm ta uuesti weepinnale, ja tuul wilistanud siis ta kere ümber kaeblikult, nagu nutaks ta koos hukkunutega.

Nii legend. Kas tõepoolest säärane „haarem" wõis Peipsil olla, selle kohta pole kindlaid teateid. Oudowa linna kroonikas aga olewat see lugu üleskirjutatud, samuti on ühel Pühtitsa nunnal wanu kirju, kus umbes samasugusel kujul, nagu ülewal jutustatud, kõneldakse „hirmsast würstist ja tema kuritegudest Peipsil".

Muu seas olgu nimetatud, et aastat 60 tagasi leiti Wasknarwa jõesuust lodjakere, millel häwinemisjälgedele waatamata wõis näha ilusaid nikerdusi. Kas see sama lodi oli, pole teada.

Ma ei köhi enam.
Kurk pole kibe hommikuti.
Ei rögasta sest peale enam,
kus järjekindlalt suitsetan
uuest tubakavabrikust **„SIRENA"**

PABEROSSE
„BENE" (25 tk. 25 s.)
ja „AVIO" (25 „ 25 „)
Suitsetaja.

Wanglad üüritakse wälja.

Inglismaal wäheneb roimarite arw.

Inglise kohtuminister teatas parlamendis, et Inglise wanglad on poolenisti tühjad. Seepärast otsustanud paljude wanglate walitsused panna wälja — wanglate külge kuulutused: **„Müüa wõi rendile anda".**

1930. a. algul oli Inglise wanglates 2 korda wähem wange kui 30 aastat tagasi. Mõnes wanglas on arestantide arw paarikümne aasta jooksul langenud ⅔. Eriti on Inglismaal wähenenud naiskurjategijate arw.

Selle nähtuse põhjused on mitmesugused. Peapõhjuseks on aga kohtunikkude hingeelu muutus. Need suhtuwad nüüd teisiti kinniistumisele. Ka alaealiste roimaritega käiakse pehmemalt ümber.

Palju aitasid kaasa roimade wähenemiseks ka uued ühiskondlikud seadused Inglismaal, eriti wõimalus kindlustada töökaotuse ja haiguste wastu. Muidugi, sotsiaalne kindlustus wõtab riigilt hiiglasuuri summi, palju rohkem kui nõuaksid wanglad oma kuludeks, kuid ta mõjub terwendawalt inimkonna terwisele.

Seitse aastat „Pisarate saarel".

Pikk ootamisaeg ühisriikide wärawate taga.

Ellis-Islandis („Pisarate saarel") elutsesid 30 wenelast, kes ootasid juba 7 aastat sissepääsu Ühisriikidesse. Need kolmkümmend wenelast on osa 600-pealisest wäljarändajate salgast, kes jõudis 1923. aastal Ameerikasse, kuid keda ei lastud enam Ühisriikidesse, sest nende teekonnaajal olid hakanud maksma uued sisserändamisnormid.

570 inimest pääsesid wähehaawal maale. „Pisarate saarele" jäi waid 30 inimest. Nad elasid need seitse aastat barakkides. Toitis neid laewaühing, kes oli nad toonud üle ookeani. Neil päewil said lõppude-lõpuks ka need 30 unustatud inimest sissesõiduload Ühisriikidesse.

Kingituse pärast tulid kohtusse.

Eduard A—l on lahendada kohtulaua ees ... wäike asi preili Armilde E—ga.

On see olnud niisugune lugu, et kunagi, kui Eduard A. olnud preiliga hääs wahekorras, annud talle tarwitada ka mõningaid oma asju. Nõnda on sattunud Armilde kätte Edy uur, mille omamises preilikest süüdistab.

Kaebealune: „Kinkisite mulle selle".
Süüdistaja: „Mis eest?"
Kaebealune: „Teate seda isegi hästi".

Kohtunik: „Ehk oli nii. Nüüd olete aga riius ja hakkas kahju kingist".

Noormees seletab, et pole niisugust asja ikka olnud. Ei ole harjunud kinkima preilile. „No kuidas ma seda siis uuriga tegin. Nii rumal ma pole olnud". Seda aga preili weel räägib, et kawalus, Edy, kes „kinkinud" kord uuri, ei tohtiwat temast enam teha wäljagi. Olewat tal teine, kellele nüüd kingib ja... küllap ükskord sammuti jälle tagasi nõuab.

Rahukohtunik ei leia, et süüdistus omandamises oleks tõendatud ja mõistab Armilde E-bergi õigeks.

Monako printsessi seiklused.

Leidis omale uue armastuse.

Nagu prantsuse lehed teatavad, abiellub Monako printsess Charlotte ühe itaalia arstiga. Nagu teada lahutas printsess end oma senisest mehest.

Kurjad keeled kõnelevad, et printsessi uus kallim polegi arst, vaid lihtsalt keegi avantürist.

Mida kõnelevad naised oma meestest. — Mehed ei oska tegutseda iseseisvalt.

„Uudisleht" ringküsimus abielumuredest.

Olla abielus mees, tähendab ence kaelast wanr hulk muresid ära weeretada, mis poissmehele nii palju tuska wõiwad fünnitada. Enne abiellumist juba unistab mees: „Mis mul siis wiga elada, kui naine kõik ära toimetab."

Tal on ka teatud määral õigus — naisel on ikkagi mitu korda enam muret ja waewa kui wallalisel naisterahwal.

Heidetakse küll nalja, et moodsal naisel tõidab mees neid kohustusi, mida wanasti pidi tegema naine. Kuid see on ja jääb ainult naljaks, meie oludes on väärane naise iseseiswus ja mehe „terroriseerimine" waewalt läbiwiidaw.

Otse anekdoodilisena kõlab ütelus: „Poissmehena ei jatkunud mulle palgast kunagi. Nüüd aga naisemehena pole mul kunagi rahapuudust."

Millega seletada seda ütelust. See pole mitte nali, waid tegelik elu on seda rohkem kui üks kord näidanud.

Kõik majanduslik kokkuhoid fünnib siin naise arwel. Ent kui palju energiat peab naine selleie kulutama.

Sicti peab naisemees ju riietuse ja söögi peale rohkem wälsjaandma kui poissmees. Tähendab, naine peab saawutama suure kokkuhoiu mitmesugustes kuludes.

Naise tööseeria on lõputult pikk. Harwa kuuldub ühe abielunaise suust ütelus, et ta oma tööga walmis on. Suur hulk töid jääb tal alati homseks.

Pole sugugi liialdatud, kui öelda, et abielumees on oma naise sülelaps.

Wõtame näiteks kas wõi tööliste elu.

Kui mees hommikul wara peab tööle minema, siis tõusku naine ikka enne teda üles, sest mees ilma sooja kohwita minna ei taha.

Edasi, mehe tuleku ajaks olgu see söök walmis, ruumid puhtad, kodused riided ilusti kättesaadawal kohal. Töölt tulles on mees närwiline ja wõib kergesti wihastada, kui mõne wäikese korratuse leiab.

Lõunatades istub mees hooletult laua ääre, kõik mun jääb jällegi naise hooleks.

Edasi, naine peab pesema pesu, selle triikima ja lappima. Peab mehe ülitriided korras hoidma.

On's siin enam õigust? Et selle üle selgusele jõuda, korraldas „Uudisleht" wäikese ringküsimuse õrnema soo seas.

Marie W., woorimehe naine:

„Minu mees on täiesti nii kui wäike laps. Enne kui abiellusime, armastas ta napsutada. 10 aastat oleme koos elanud ja napsutamist pole ta ikkagi weel jätnud. Ta jatkab seda ainult selle wahega, et mina koju pean tooma.

Tal on kombeks alati saapaid jalast ära wõtta ja neid siis hooletult põrandale wisata. Need pean ma alati üleskorjama.

Siis ei näi ta weel ise märkawat, millal ta habe pikaks kaswab. Jällegi pean talle meelde tuletama, et habet waja ajada. Kui ta habemeajamise juures omale weidi lõua sisse lõikab, siis hõikab mind appi.

Woodis ei oska ta patju kuidagi kohendada, alati on tal kaelasooned walusad, kui padja ise on seadnud, kui aga mina seda teen, siis ei waluta.

Sihtsalt mõistmatu on mu mees."

Helene M., kingsepa abikaasa:

„Minu ülim kohus on oma mehe kaelasidet siduda, kui ta selle kaela paneb. Kuigi see sünnib ainult pühapäewa hommikuti, siiski olen mõne aasta jooksul sellest hingepõhjani tüdinenud.

Ta armastab mõnikord päewal, just lõunawaheajal, woodis pikutada. Aga woodit ei ole ta meie abielu kestel weel kordagi pärast ka üleskohendanud.

Kui ma teda midagi teha käsen, mis harilikult minu teha on, siis on ta sealjuures nii saamatu, et rikub kõik ära.

Lõpuks, ma ei wõigi teda milleski usaldada. Kõik, mida ta teeb, teeb ta puudulikult. Ma esmalt arwasin, et naabrid seda naerawad. Aga ühel päewal kaebas mulle naabrinaine, et tema mehega olewat weel hullem häda. Ei panewat kunagi ust kinni kui uksest käib. Jätab alati praokile.

Mehed on kõik ühesugused saamatud ja lohakad . . ."

Anna K., wabrikutöölise naine:

„Mu mees läheb warakult tööle. Kuid kunagi ei ärka ta äratuskella helina peale üles. Mina aga pean seda kuulma ja siis teda äratama.

Lõunaks ei saa ta koju tulla — pean talle siiia kaasa panema. Kui ta ainult seda pakki aga ise taskusse pista mõistaks. Seda pean jällegi mina tegema.

Ma tuletan seda talle juba aastaid meelde, kuid tagajärgi pole see seni annud. Ootan igatsusega aega, mil ta kord ise enese eest hoolitsema õpib. Aga see ei tule wast kunagi . . ."

Liidia L., riigiametniku proua:

„Minu mehel on kaks wäikese lapse omadust: tilgutab siiies suppi laudlinale ja matsutab seal juures kõwasti suud.

Kui tihti pean teda selle eest noomima ja õpetama.

Tal on suuri karjäärі tegemise wõimalusi, aga ta raiskab neid armetult. Just pahad kombed on tal takistuseks, arwan ma. Mitte ainult need kaks eeltoodut, ei weel tuhande pisiasja eest pean teda noomima, õpetama, hoolitsema.

Arwan, et meil, naistel, olekse ülim aeg luua meeste wastu ühine wäerind. Nii see enam edasi kesta ei wõi. Me teeme meestele kõik ilma tahuta, mida nad poissmehe põlwes raha eest pidid teha laskma.

Aga [illegible]?

Seda ei ole meie jaoks ju olemaski!

Need mõningad suudlused ja õrnused ei wõi naist ju eluksajaks tröstida. Elus on ju ka midagi muud olemas kui suudlused.

[illegible] oma waewa eest kas wõi rahalist tasu. Ainult siis wõiks meest hellitada sülelapsena.

Wõi leiate, et see nõudmine on liialdatud?"

Suitsetajate lemmik-paberossid

Havanna

25 tk. — 25 snt.

Meie vabrikus puhastatakse tubakat pneumaatilisel viisil tolmust ja teistest kahjulikkudest lisandustest.

O.-U. „HAVANNA".

Noorem naislendur.

Ameerika naislendur, 18-a. Ellinor Smith, kes oma aparaadiga tõusis 9700 meetri kõrgusele, mis on uueks maailma rekordiks. Miss Shmith kaotas sellel kõrgusel mõistuse ja apparaat hakkas alla langema. Umbes 1500 meetri kõrgusel tuli ta aga uuesti meelemärkusele ja maandus õnnelikult.

Warastas raudtee . . .

Warssawis wangistati keegi mees kummalise süüteo pärast — mees katsus warastada raudteed. Saades teada, et Warssawist Isabelini ehitatawa raudtee aktsiaselts jäänud pankrotti ja pooleli raudtee pandud sekwestri alla ühe panga nõudmisel, palganud see nupukas mees töölised ja müünud paari nädala jooksul kõik roopad kellegile wanarauakaupmehele.

Ameeriklased-töökunstnikud.

Masinad töötawad inimeste asemel.

Tänapäewa suurimad töökunstnikud on kahtlemata ameeriklased. Nemad on inimese asemel pannud tööle masinad. Ameerika tehaste hiiglasaalides on tegewuses wähe inimesi, kuid samapalju rohkem masinaid. Töö Ameerikas on imestamiswäärselt ratsionaliseeritud. Masinad on kannatlikud, nad ei nurise waid aina tegutsewad ja lööwad kergesti esemeid, millede walmistamine nõuaks inimkätelt palju aega ja suurt pingutusi. Ameerika ühisriigid on saawutanud oma rikkuse ja tööosawuse sellega, et nende poliitikat tehakse majanduselu huwides. Ühisriikide börs on nii wõimas, et ei walitse mitte ainult omamaa rahaturgu waid sirutab oma katsesarwed ka kaugele ookeanitagustele maadele.

Ameerika tööstus ja majanduselu ähwardab Wana Euroopat. Uus Maailm otsib turgusid, otsib uusi maid oma järjest suurenewale tööstusele. Euroopa, kes end weristas koledas sõjas, ei suuda luua tasakaalu oma wõistlewale wastasele ja peab juba tõsiselt arwestama Ameerika kolossaalse majanduselu mõjuga.

Napoleoni saatuslik ööbimiskoht.

Mälestus kuulsast Waterloo lahingust.

Neil päewil müüdi oksjoniteel ajalooline mõis Ferm du Mont Saint-Jean, milline ajub Waterloo lagendikul. Sellel kohal on suur kuulsus, samuti ka mõisal.

Selles mõisas olewat kuulus Prantsuse keiser ja wõitja Napoleon I. ööbinud enne saatuslikku Waterloo lahingut, mis paiskas ta teistkordselt wõimult põrmu ja wiis kaugele ookeanisaarele wangipõlwe, kust ta enam ei pääsenud.

Ajaloolised andmed aga tõendawad, et Napoleon ei ööbinud mitte du Mont Saint-Jeanis, waid selle läheduses asuwas Le Caillou mõisas.

Ferme du Mont Saint-Jean oli aga inglaste laatsaretiks. 1815. a. ajasid Ferme du Mont Saint-Jeanis mungad. Mõis ise on suur enam kui kaks hektarit ning elumaja on tugew paksude müüridega ehitus. Wiimasena kuulus mõis ühele lesenaisele, kes selle pantis. Oksjonil pakuti mõia eest 80.000 franki. Selle hinna eest omawad ta praegused elanikud, kui kuni 4. aprillini ei tule suuremaid pakkumisi. Uus omanik ei saa wõtta lossi juures ette mingeid muudatusi, kuna Belgia walitsus on selle wõtnud muinsuskaitse alla.

Sel aastal juhib paawst erilist tähelepanu perekonnaelu distipliini langusele Itaalias ning annab juhatusi, kuidas wõidelda selle pahega.

„Wanemad — kõneleb püha isa — on nähtawasti täiesti unustanud kohused oma laste wastu. Need teewad, mis tahawad ja lähewad kuhu tahawad ning ei arwesta üldse wanemate soowega. Lapsed peawad wanemaid sageli niiwõrd üleausteks, nagu wiiendat ratast wankri all.

Paawst manitseb . . .

Noored ei hooli oma wanematest.

Möödunud aasta eeskujul andis paawst ka tänawu enne paastu juhatusi katoliku waimulikkudele.

Raekoda liigutatakse.

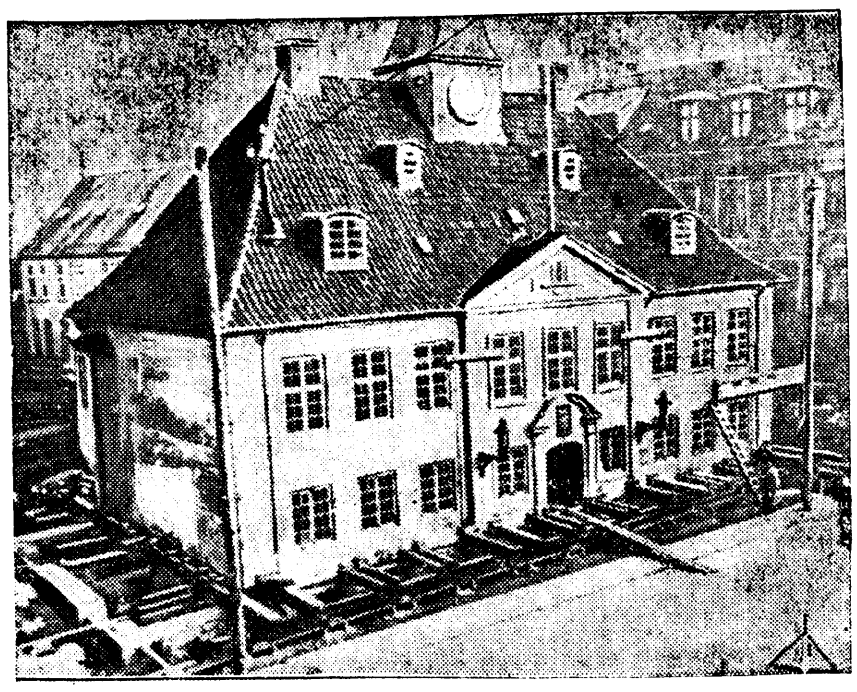

Ameerika pole majade paigastliigutamine mingi uudis. Nüüd tahetakse ka Randersi linnas (Taanis) rackoda edasi liigutada, mille tõttu tänav 5 mtr. laiemaks muutub.

Laenud viisid põllupidajaid raskustesse.

Hädaklisa viljarohkuse üle oli ainult poliitiline manööver.

ÜHE TALUPIDAJA ARVAMISI MEIE MAJANDUSLISTEST RASKUSTEST.

Möödaläinud aastal peale viljalõikust, kui valitsus asus põllumajanduslisto laenude sissenõudmisele ja ei pikendanud enam tähtajalisi laenusid, pääsis selle üle torm lahti. Mitte nii palju tegelikkude põllumeeste poolt, kuid enam tegid seda nende pealinna poliitilised esitajad. Katsuti ajalehe veergudel selgeks teha, et mis aitab hea saagiaasta, kui oma saadusi kuhugi müüa pole võimalik. Ehk kui müüa saaks, siis nii odava hinnaga, et kaugeltki tööd ära ei tasu.

Selle seisukorra selgitamiseks käisid delegatsioonid Riigivanema juures ja palusid laenusid pikendada ning sisseveetavale teraviljale toll peale panna; kui seda ei tehta, siis sureb meie põllumees. Valitsus oli aga teisel arvamisel ja teraviljale tolli ei pandud. Teraviljale tollipanemisega oleksid kasu saanud ainult mõni meie suurettevõtja, kuid leiva ja jahu ostjad, kes meie riigis enamuses, oleksid selle all kannatanud ja ei oleks ka kasu saanud meie põllumees. Neid vilja sorte, mis meil sisse veetakse, oleme sunnitud ikka sisse vedama, sest et oma maa viljast ei jatku.

Piltlikuks tõenduseks on see asjaolu, et ankeetlehtede järgi pidi meie põllumeestel vilja müüa olema umbes 10.000 tonni, nüüd on aga tegelikult vaevalt jõutud kokku osta 760 tonni, ja sellestki kõige rohkem kaeru — 400 tonni. Tähendab, meie oma viljatagavarad ei oleks rahuldada suutnud meie siseturu nõudmist. Möödaläinud aastal kõige paremini kasvas vikikaer, aga et meie põllumajanduses karjakasvatusele üle on mindud, siis läheb kaer kõik loomadele jõutoiduks ja meil ei tarvitse väljamaalt niipalju jõutoitu sissevedada. Meie väikepõllupidamise süsteem ei luba, et meie teravilja otse turule müügile saadame, vaid meie peame selle karjale või sigadele söötma ja siis juba või, peekoni ja loomade näol turule saatma.

Et meil möödunud aasta lõpul ja käesoleva algul linna- ja maavalitsuste valimised ees olid, siis pidi ju kuidagi propagandat saama teha. Teame, et tegelikult viljakasv nii väga hea ei olnudki mineval aastal.

Ei ole huvituseta siinkohal märkida Läänemaalt ühe asundustalu — mille suurus 43 hekt. on, sellest põllumaad 13 hekt., — kahe aasta — 1928 ja 1929 aastate — tulude ja kulude võrdlus, selle juures tähelpannes 1929 aasta põllusaaduste hulka.

Talu põld on jaotatud 8-sse ossa, talivilja all on 2 hekt., põluheina all 3½ hekt., kesas 2 hekt., muu osa on suivilja all.

Rukis andis 1½ hekt. maa pealt 108 puuda — 7 seemet, talinisu 6 seemet, suinisu 9 seemet, vikikaer 1½ hekt. pealt 242 puuda, s. o. 13½ seemet, puhas kaer ühe hekt. pealt 88 p. — 7 seemet, oder 1½ hekt. pealt 123 p. — 6 seemet. Põlluheina saadi — ristikut 500 p. ja timutit 300 puuda. 150 p. kartuli seemet andis 800 p. kartulaid.

koha sissetulekud:
(kroonides.)

	1928. a	1929. a.	1929. a. vähem või rohkem.
Piimast . . .	826,10	940,12	+114,02
Sigadest . . .	571,77	456,10	—115,67
Kartulitest . .	70,—	—	— 70,—
Toiduainetest .	248,24	18	—230,24
Loomadest . .	328,50	138,40	—190,10
Viljast . . .	49,50	92,30	+ 43,30
Munadest . .	43,32	33,05	— 15,27

Sellest näeme, et puhast raha on 1929 aastal vähem saadud 463,96 kr.

Koha väljaminekud:
(kroonides.)

	1928. a.	1929. a.	1929. a. vähem või rohkem.
Palkadeks . .	842,85	595,73	—247,12
Kohakuludeks	1322,78	1008,04	—313,94
Kraavitöödeks .	408,—	20,—	—338,—
Traktorikulud .	54,02	18,—	— 36,02
Makstud Maapanka võlga	314,05	—	+314,05
Makstud seemnevilja laen	210,05	—	+210,05

Et koha sissetulekud vähenesid, siis on püütud sellevõrra ka väljaminekuid vähendada ja see on korda läinud — 1929 a. väljaminekud on vähemad 461,25 kr. Nagu tuludest paistab, on piimast kõige suurem sissetulek, ühe lehma pealt aastas 230 krooni. Teravilja ei ole müüdud nimetamisväärt summa eest. Põllupidaja peab olema nii leidlik, ja peaasjalikult oskama seada väljaminekud sissetulekute järele, siis ei ole katki midagi. Põhjus, mis osa põllumehi on raskesse seisukorda viinud, on laenud. Neid anti omal ajal liig kerge käega, polnud muud, kui mine ja võta. Sama kergelt kui laen saadi, kulutati ka ta ära. Kõik põllumajanduslised laenud ei läinud otsekohe põllu ja talu kultuuri tõstmiseks, vaid noopis kõrvaliste asjade peale. Mõni andis tütrele kaasavaraks ja teine juba kulutas linnas laenu kätte saades sõpradega laua taga. Loomulikult on nüüd paljudel põllupidajatel raske veksleid välja osta. Kes aga väljamineku püüab sissetulekuga enam-vähem tasakaalus hoida, see suudab rasked aastad üle elada.

Jaan Klaar.

Walge spordi kuningad.

Grupp maailma parimaid murutõnise mängijaid. Wasakult paremale: Evelyn Collier (Inglis), Young Cohen (Am.), Eileen Bennet (Ingl.), H. Cochet (Prantsuse), Betty Nutchall (Ingl.) ja Bunny Austin (Ingl.).

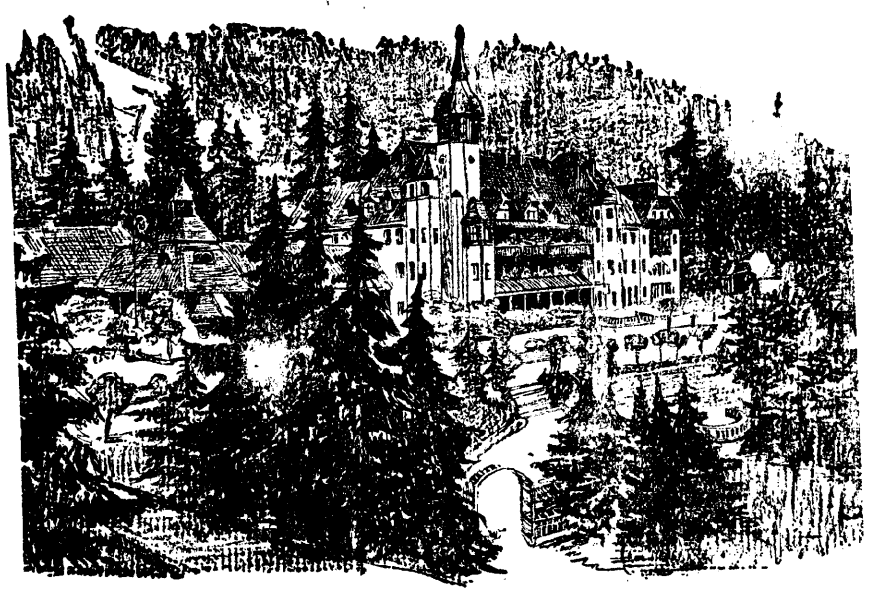

Möödunud talwe romantika.

Teatris.

Hapumagus veste.

Otsekoheselt öelda, ma pole kunagi suur teatrisõber olnud. Aga siiski oli mul teatriga teatud wahekord olemas. S. t. mitte teatriga, waid oma naisega, kes teatrit armastas. Naisel on mingisugune nimi, mitte ristitud, waid minu enese pandud, ja seda nime ei või ma teistele mitte öelda. Sest siis haawute, pistate käed taskusse ja ütlete „tola“.

Kuid palun wäga, ma olen tark küllalt, et mitte teatris käia.

Lasin naist seal üksinda magamas käia. Ma arman nimelt, et ta magas. Sest alati kui ta sealt hilisööl koju tuli, polnud tal und. Mitte hõbe kahekroonilise eest ka mitte.

Need etendused wenisid tihti kahtlaselt pikaks. Esmalt lõppesid nad kell 12, siis kell 1, siis kell 3 ning ühel hommikul tuli naine kell 6 koju ja ütles, tema imestawat wäga, misjaoks autorid üldse nii lühikesi tükke kirjutawad.

Siis hakkas teater ka mind huwitama. Säärased huwitawad ja lühikesed tükid. Wahepeal kukuwad waitsused ja sillad kokku, aga minu naine istub nagu nõder teatris ja hulub rõõmu pärast. Et küll on wahwad tükid.

Siis, ühel õhtul, kui mul meelest läinud oli, kas naine teatrisse või kusagile mujale läinud, läksin mina kah.

Teater nagu ikka olema peab. Mitu ust teisel nagu körtsil, aga ära ja weli mõtle, et sind igast uksest sisse lastakse. Suurem osa neist on kinni.

Ja nii edasi. Ostsin pileti esimesse rittaa, istusin seal nagu parun Pilchau.

Ümberringi lärm, kenad naised, minu oma kah traageldamas tagapool ühe untsantsakaga.

Ma mõtlesin, et see teatris nii peab olema ja kukkusin käsa plaksutama. Mu naaber, kuldprillidega härg, pöördus mu poole ilase küsimusega:

„Mis te oma kätest lõhute?“

„Aga on ju tore etendus. Mu naine mängib kaasa.“

„Wabandust, ma ei teadnud, et ta naine näitlejanna on?“

Ma sain wihaseks nagu helifilmi esimesel etenduselgi.

„Mida te mõtlete? Ta on ainult teatriharrastaja.“

„Aga te ise ju ütlesite.“

„Ja — aga ta ainult mängib pimesikku.“

Algas etendus. Esmalt ma magasin. Igat mõga ma juba waatama ei hakka. Wiimati hakkas kuldprillidega härg röökima ja see äratas mu üles.

Waatasin lawale.

Seal seisis ühes nurgas draamakangelane, kohwiweski peos ja weetlew naine nagu kruusaweo auto jõhmitses teises nurgas.

Mees ütles:

„Pole minu süü, et me armastus luhtus. Selles on süüdi sinu uhkus.“

Ning lisas tasemini juure, et ainult esimeses reas istujad seda kuulda võisid:

„Räägi rutem, mul kõht walutab.“

Naine pööritas peoga silmi ja wastas:

„Ma armastan sind siiski“.

Ning lisas sama tasa juure:

„Maksa poes wõlg ära, et sulle hapu leiba ei antaks.“

Ma hakkasin wainustusest mõirgama. See oli ju wahwa — hapu leib ja kõhuwalu!

Kuldprillidega härg, keda ma hiljem brontosauruseks arwasin, lõi mulle rusikaga wastu rindu.

Ma ei teinud wäljagi, sest lawa taga karjus keegi:

„Inspitsient, waadake, direktori proua koer wiis rekwisiidi — worsti ära“.

Niiwiisi kestis see etenduse lõpuni. Ma kuulsin ja taipasin, et ühel näitlejal on kolme aasta ülikonnad wõlgu ostetud, teisel põeb naine pirtumaaniat, kolmas oli hädas wõõra naisega. Peale selle oli keegi lawale magama jäänud ja kaks statisti teineteist armastama hakanud. Ning peale selle weel see poewõlg ja hapu leib . . .

Seekord kestis etendus juba kella seitsmeni hommikul.

Ja siis tuli wälja, et järg on kohtupalatis. Peategelased oleme mina ja mu naine.

Me tahame lahutust. Naljakas, mul pole kõhuwalu, ka mitte wõlgu ostetud ülikondi ega armasta ka tont wõtku mitte wabadustki.

Naljakas.

Kärewere Kustas.

Kõige parem iludusvahend on
„Odor kreem“

Maksuta kuulutamise võimalus Uudislehes!

Korterlotsimise ja -pakkumise, töötsimise ja pakkumise alal.

5 nilsugust teadaannet annavad ühe 100-sendilise kuulutuse hinnata avaldamise võimaluse „Uudislehes“. Need teadaanded lehest välja lõigata ja esitada kuulutuse andmisel „Uudislehe“ talitusele.

Õudseimad roimad meie kodumaal.

Tapetu lõhkilõigatud sisikonnaga. Lastesöömised mustlaste keskel. Pulmasült oma pojast. Inimsõrm worstis.

Näljatõttu inimliha söömine on kõige sagedam. Harilikult juhtub see merihädaliste keskel. Kogu ilm mäletab weel õudset lugu rootsi teadlase dr. Malmgreni surmast. Kinnitati, et see lootusrikas teadlane kadus itaallase Zappi kõhtu . . .

Ka meie kriminaalkroonika teab mõndagi jutustada inimliha söömistest wõi inimtapmistest ebausuarwamiste ehk mõnel muul põhjusel. Rahwasuu teab neist rääkida weel rohkem, kuid paljud neist pole leidnud ametlikku kinnitust.

Umbes neilkümmend aastat tagasi leiti T. kihelkonnas keegi mees tapetult. Sisikond oli tal lõhki lõigatud ja igasugused wahe-raswad puudusid. Oli ilmne, et siin polnud tegemist hariliku mõrtsukatööga. Alustati juurdlust, kuid kurjategijate jälgile ei saadud. Wõimud tulid arwamisele, et kurjategijad olid tapnud mehe selle pärast, et walmistada tema raswast küünlaid.

Ebausu arwamise järele olla inimraswast walmistatud küünla-walgusel see hea omandus, et teeb küünlakandja nägematuks. Nõnda langes siis see mees lihtsalt ebausu ohwriks.

Tawaliselt peab rahwas mustlasi inimsööjaiks. See on ka aegajalt ametlikku kinnitust leidnud. Wene ajal kui oli neid rohkem liikumas, siis tuli aegajalt ette juhuseid, kus mustlaste laagrikohtade läheduses leiti laste luid ja lasteliha söömise tunnuseid. Suuremalt osalt ei õnnestunud wõimudel inimlihasööjaid kindlaks teha, sest olid ju mustlased wäga liikuw rahwas. Ei saa aga öelda, et mustlased oleksid inimsööja rahwas. Lastetapmise ja söömise juhuseid on nende juures tulnud ette ainult suure nälja tõttu. Siiski arwatakse teiselt poolt, et lastetapmise ja söömisega mustlaste juures on mööduandwad ka teatud usulised tõekspidamised ja ebausuarwamised.

Mõnikord tõukawad hoopis wäga lihtsad põhjused inimesi sarnastele julmidele roimadele. Umbes wiiskümmend aastat tagasi juhtus kellegil noorel taluperenaisel, Harju maakonnas see õnnetus, et jäi leseks. Kuna lesk kaunis kena oli, leidis ta pea austaja, kellesse noor taluperenaine ise armus kõrwuni. Noor naine tahtis pea pulmasid, kuid kawaler wiiwitas. Põhjuseks oli lese poeglaps, kes pidi täisealiseks saamisel koha pärima. Kuna lesk pulmadega nagu uni peale käis, sõnas lõpuks kawaler:

„Toimeta poiss kõrwale, siis wõtan sind kohe ära!"

Lesk, kel polnud sugugi lastearmastust, andis pühaliku tõotuse ja lubas pulmadeks kõik korda seada.

Algasid pulmade ettewalmistused. Imelikul wiisil kadus poiss enne pulmi jäljetult. Naabrinaiste küsimise peale seletas ta, et saatnud selle kaugemate sugulaste juure. Saabus pulma laupäew. Kõik road olid juba walmas. Naise endise mehe wennal näis aga poisi „ärasaatmine" imelikuna. Kuna naine oli oma last wihanud, siis tärkas tema peas halb aimdus, et poisiga on midagi erakorralist juhtunud, et mehelemine-misehimuline lesk on lapse lihtsalt kõrwale toimetanud. Ta korjas külast mehi kokku ja asus külawanemaga selrsis läbiotsimist toimetama. Mis nüüd selgus, pani kõiki jahmatama.

Lapsest leiti ainult werised riismed ja pealuu. Pikema puiklemise järele tunnistas lesk üles, et ta tapnud lapse. Et oma teo jälgi warjata, olla ta lapselihast pulmasülti keetnud.

Seda sülti olla ta isegi naabrinaistele „mekkida" andnud. Lapse tapnud ta peigmehe tungiwal nõudel, kes tahtnud taluperemeheks saada.

Suurepärastel pulmadel oli sellega lõpp — ja abielu köidikute asemel sai julm ema wangiraud. Millise kohtuotsuse tegi kohus oma lapse süldiks keetjale, selle üle puuduwad andmed. Sündmus ise andis aga ümbruskonna elanikkudele palju kõneainet. Hirmuwärinaga mõtlesid kaua kutsutud külalised sellele, missugust sülti oleks pidanud nad sööma, kui poleks tapetu ema õigel ajal asja selgitama asunud.

Sarnastest, üksikutest juhustest teab rahwasuu weel mõndagi, kuid ametlikku kinnitust pole need leidnud.

Wäga õudset lugu teatatakse jutustada aga Läänemaalt.

Okupatsiooni alguknil lewis kulutulena Läänemaal laiali jutt, et L. kihelkonnas on asunud salkkond kurikalduwustega isikuid inimestest seepi keetma.

Algul tarwitanud nad selleks lahingus langenute wõi mahalastute laipu, kuid hiljem kui laipadest puudus tulnud, asunud nad teekäijaid metsawahelistel teedel waritsema ja neid tapma seebikeetmiseks. Saadud seebi toimetawat kurjategijad Tallinna müügile. Kuna seep linnades okupatsiooniajal harulduseks oli ja kallist hinda maksis, siis peeti tõenäoliseks, et kurjategijad wõiwad sarnase asjaga walmis saada, sest esmalt wõis ohwritaskust raha saada ja oma teo warjamiseks ei wõinud ju paremat abinõu leida kui on seda seebikatel. Neid kuuldusi kinnitasid mitmete inimeste salapärased kadumised. Kuuldused ulatusid wiimaks okupatsiooni wõimude kõrwu. Asuti asja uurima. Kas okupatsiooni wõimud milgile selguse jõudsid, pole teada, sest pea tuli okupatsioonil lõpp ja wastawad aktid kadusid. On jäänud tänini selgitamatuks, kas oli siin tegemist ainult kuuldusega wõi tõsiasjaga.

Mõnikord wõiwad samased kuuldused tekkida hoopis lihtsail põhjusel. Toome ühe huwitawa sellelaadilise juhuse.

Tsaari ajal ostis M. alewis laadaajal keegi mees worsti. Isuga asus ta worsti sööma, kuid äkki tundis ta hammaste all midagi imelikku asja. Lähemalt waadates selgus, et see oli inimsõrmeots.

Ta näitas oma leidu sõpradele. Keegi ei kahelnud, et kohalik worstitegija on tarwitanud inimliha worstitegemiseks. Rutati urjädniku järele. Nähes sõrmeotsa, ei tulnud ka see „wõimumees" teisele arwamisele, kuigi see näis uskumatuna. Asuti energiliselt juurdlust toimetama. Wahepeal lewis kogu ümbruskonnas kuuldus, et M. alewis tehakse inimestest worste.

Juurdlus selgitas aga asja lihtsalt. Kellegil töölisel oli sõrm jäänud lihtsalt masina alla ja see juhuslikult sattunud worstiliha sisse. Seda tõendas töölisel puuduw sõrm. Kuid kes uskus seda. Arwati lihtsalt, et worstimeister rikas mees „ostis" urjädniku ära. Kaua aega ei julenud paljud kohalikud elanikud selle järele enam worsti süüa, kuni wiimaks asi ununes.

Õudse tundega loeme meie inimsöömistest wõi inimtapmistest usulistel ehk mõnedel muudel tarwetel metslaste keskel. Tahtmatult kerkib sealjuures meie silmi ette ilge pilt, kuidas inimliha tükid üksteise järele metslaste kõhtu kaowad wõi kuidas preester julmalt tapab inimese „ohwriloomana". Ise oleme sealjuures õnnelikud, et meie ei ela metslaste keskel, waid keset kultuuri inimesi, kus kõik nii ilus, hea, inimlik.

Aga siiski aegajalt juhtuwad ka kultuuriinimeste juures sarnased õudsed juhused, kus tapetakse inimesi söömiseks, ebausuarwamiste wõi lihtsalt nälja tõttu. Peale selle tuleb ette juhuseid, kus tarwitatakse inimliha mõnesuguste tarbeasjade walmistamiseks.

Kannatanud raudtee.

Prantsusmaal on suurvesi mitmel pool ka raudteed ära lõhkunud.

Juutide linna plaan.

Sarnast linna tahavad ehitada Palestiina juudid. Kõik avalikud asutused asuks linna keskel.

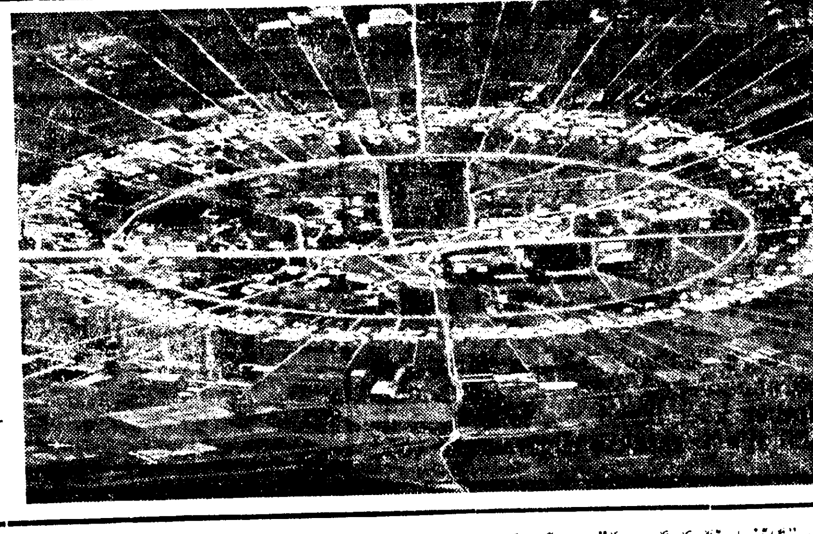

Jalgpalliwõistlus paastuööl.

Politsei palliga wõidujooksmas.

Mägimaastiku Chester-le-Street'i elanikud korraldasid möödunud aasta paastuööl omapärase nalja. Linnakese peatänawal lawastati jalgpalliwõistlus, millest wõis osawõtta igamees, kes parajaste juhtus olema tänawal.

See wõitlus leidis elanikkude üksmeelset kiitust. Wihased olid ainult kaupmehed, kelle waateaknad said tublisti kannatada. Kuna kindlustusseltsid keeldusid kahjusid wäljamaksmast, seni kui weel wõimalik on kahjutegijatelt nõuda, pidid kaupmehed ise kandma saadud kahjud.

Kui tänawu teatawaks sai, et paastuööl jälle tulemas öine jalgpalliwõistlus, pöördusid kaupmehed palwega politsei poole, et see kaitseks nende warandust ja keelaks ära selle kummalise jalgpalliwõistluse.

Esimene pall „löödi lahti" kell 1 peatänawal. See ei jõudnud aga kuigi kaugele, sest politseinikud olid walwel ja tabasid palli warsti. Kui mängijad tahtsid tungida läbi politseinikkudest, läksid need kurjaks ja nabisid paar meest kinni.

Warsti aga löödi lahti teine pall, mis tabas üht waateakent ja purustas selle. Nüüd läks politsei täiesti wihaseks ja tabas iga palli, mis aga hakkas weerema. Mängijad said pahaseks ja kukkusid politseid hurjutama. See wangistas weel mõned käratsewad mehed ja sundis lõpuks „spordimehed" minema koju.

Politseinikud aga raporteerisid oma ülemusele: „Wangistatud 8 jalgpalli ja 7 mängijat."

Eesti rahva-arv väheneb.

Surewuse määr erakordselt suur. — Põhjus nakkushaigustes.

1. JAANUARIL OLI EESTIS 1.114.861 ELANIKKU.

Möödunud aasta on kõige muu halwa kõrwal ka seda teinud, et ta [illegible] rahwa arwu natukene on kärpinud. [illegible] nud riigi statistika keskbüroo andmete järele on manalasse [illegible] 20.189 inimest, samal ajal [illegible] taat õnnistanud meid waid 19.214 [illegible] ilmakodaniku. [illegible] ilmses ülekaalus sündinute üle ning see üleolek awaldub arwus 954.

Surewus on möö[illegible] erakordselt kõrge ning ulatab isegi 1920. aasta normini, mil surnuid oli 21.363. Kõik järgnewad aastad on annud sündimuste suurema ehk wähema ülek[illegible] möödunud aast[illegible] rõõmustada endi rahwaarwu pikaldase tõusmise üle. Möödunud aasta on aga sellest rõõmust ilusasti kriipsu läbi tõmmanud. Oleme uuesti tagasi langenud 1924. a. tasapinnale, sest selle aasta esimesel jaanuaril loeti Eesti wabariigis kodanikke 1.114.498, tänawu aasta esimesel jaanuaril aga 1.114.861.

1929 a. esimesel jaanuaril loeti Eestis 1.116.553 kodanikku, seega oleme aasta jooksul ilma jäänud ligi kahetuhandest kodanikust. Muidugi pole need kõik surnud, palju on ka neid, kes wälja sõitnud ehk wälja rännanud — aruanne märgib neid terwelt 738, kes Eestist lahkunud ja mitte enam tagasi tulnud.

Et jutt korra juba rahwaarw[illegible] siis oleks huwitaw märkida, mil aastal Eestis kõige enam elanikke on olnud. Tuleb ilmsiks, et kõige enam on Eestis kodanikke olnud 1. jaanuaril 1926 aastal ja nimelt — 1.117.270. Kõige wähem on aga olnud 1. jaanuaril 1920 ja nimelt — 1.059.000.

1929 a. erakorraliselt suur [illegible] pälwib erilist tähelepanu. Mujal riikes on surewuse määr kõikunud samal ajal 10—12 wahel 1000 elaniku kohta, meil aga ulatub see üle kaheksateistkümne. Sündiwuse kohta ei saa ütelda, nagu oleks me teistest riikidest maha jäänud, kuid madal surewus wõimaldab siiski wõrdlemisi suure rahwa juurekaswu.

Ainukest trööstu selle kurwa nähtuse juures pakub see asjaolu, et surewus on meie juures

suuresti hüppeline

ning kõigub igal aastal tuhandetena üles-alla. Sellest tuleb järeldada, et Eesti rahwa surewust ei mõjuta esijoones mitte nii üldised, alaliselt püsiwad elutingimused, kui just perioodiliselt korduwad epideemilised ja nakkushaigused.

Möödunud aasta surewuse kohta wõib ütelda seda, et ta kõrgus on eestkätt tingitud nakkushaigustest — 7.318 surmajuhtu, mille peamiselt on põhjustanud leetrid ja sarlakid. Edasi tulewad kopsuhaigused jne. Eriti kõrge on olnud surewus wäike- ja rinnalaste hulgas. Samuti ei saa tähendamata jätta wanainimeste kõrget surewuse määra.

Helifilm raadio kaudu.

Saksa lehtede teatel töötawat keegi Berliini insener Albert Aronheim käesolewal ajal saladuslikku aparaadi kallal, mis wõimaldaks raadio kaudu edasianda wärwilisi kõnefilme. Hiljuti olewat see insener demonstreerinud oma leiutist walitud publikule. Seni pole selle katse tulemused weel awaldatud.

MILLEST KÖNELDAKSE:

Prantsuse uputuspiirkonnas
on kaevudest joomine keelatud, sest suur vesi on kaevud ära rikkunud.

Maurice Chevalier,
kuulsam helifilmi täht, kes hiljuti miljonid päris.

Paavsti uus saadik
Berliinis, monsignore Orsenigo, Budapestist lahkudes.

Mida tähendab sôna „põrandaalune".

Põrandaaluste vabritseerimise „vabrik". Nende ülesanded ja tegutsemisviisid. Sõimamine — tähtis proletaarline tegur. Vene tööliste raha raiskavad ära Eesti enamlased.

Mõni päev tagasi elas Tallinn üle jällegi omaette sensatsiooni — tabati põrandaalune, kes aga vastuhakkamisel tulevahetuse juures surma sai. Selle järeldusel areteeriti rida inimesi — loomulikult selle tõttu, et nad põrandaaluse härraga mingil kombel ühenduses olid. Jälle üks vaatepildikene meie punaste lõputust võitlusest. Kuigi see võitlus aastast aastasse

ikka nigelamaks jääb,

siiski ta ikka veel hingitseb.

Kui kümne aasta eest taheti likvideerida põrandaaluste pesa, tuli kinni nabida saja inimese ümber, nüüd aga jatkub kümnestki. See näitab selgelt, et meie punane tont iga minut hoopis väljasurra võib.

Nagu senine praktika näitab, on **põrandaalused alati need, kes oma ümber koondavad rea isikuid, kelle abil siis hakatakse riigivastast tööd** tegema. Ning tehakse seni, kuni nad kukutatakse...

Kuid missugused härrad on need põrandaalused ja millised on nende funktsioonid? See küsimus leiab harilikult vähe teadjaid.

Harilikult on niinimetatud põrandaalusteks, millise nimetuse ümber **1905 a. saadik lehvib mingi salapärane romantiline vari,**

ikka omalajal Venemaale pagenud või väljasaadetud kommunistid. Veider on ta küll! Seni kaua, kui kommunist meil avalikult tegutseb, on ta harilik surelik. Kui ta aga kord siit lahkuma on sunnitud, põgeneb Venemaale, istub mõni aeg parteikoolis

ja tuleb siis tagasi — juba põrandaalusena.

Siis on ta „tark ja kogenud" küllalt, et juhtida kohapealt kogu Eesti põrandaalust liikumist. Nagu annaks ümber Lenini mausoleumi jooksmine mingit erilist proletaarlist tarkust.

Parteikoolides
õpetatakse tulevastele põrandaalustele igasugust tarkust, mida niisugustel härradel tarvis võib minna. Kõige pealt muidugi marxistlist teooriat, et härra põrandaalune tulevikus ka teaks, milline on tema hädaohtlikku elukutset põhjustav idee. Siis seltsib sellele veel

väike sõjaline väljaõpe,

mis koosneb peaasjalikult enesekaitse võtetest ja tänavvõitluse taktikast ning veel mõnda sõjalist pudi-padi kraami.

Veidrana näib, et kommunistlistes ülikoolides antakse ka õpetust spionaashi alal. Juba seegi selgitab, et kogu see olemine pole mitte ideeline, vaid lõhnab millegi muu järgi.

Edasi pannakse säärastes asutustes suurt rõhku ka enesemaskeerimise oskuse, kirjaoskuse ja külmaverelise otsustamisvõime peale.

Nende kursuste lõpetamisel juba nähakse, kuivõrd õpilane on kohane omale hädaohtlikule ametile. Ja kui koht kord vabanenud, siis sõidab ta isiklikult kohapeale.

Kõigest ideedest ja muust hoolimata ei lähe suuremad mehed end sarnaste väikeste asjadega vaevama, vaid **saadavad tulle ikkagi vähemad rennad.**

Järg 10. küljel.

Kõik tellivad, loevad ja levitavad „Uudislehte"

!

ILMUS

LOODUSE KROONINE ROMAAN NR. 15

Ferenc Herczeg

KULDVIIUL

HIND 1 KROON

Wandeselts Fordi wastu.

D. Loder.

Kuulus insener Zibor istus oma töötoas suures klubitoolis, suitsetas ühe jäneda sigari teise järele ja leiutas. Leiutas kõike, mis aga näppu puutus. Ta oli parajasti võileiwa tegemise masinani jõudnud, kui koputati.

„Sisse!" hüüdis Zibor.

Uks avanes, hästiriietatud härra pistis pea tuppa ja tegi: „Psst!"

„Psst?" küsis Zibor hämmastanult.

„Jah," sosistas isand ja tuli sisse, kui oli weendunud, et peale Zibori kedagi toas pole, „jah, mu armas Zibor, ma pean teiega kolossaalselt tähtsas asjas könelema. Ega **ometi** keegi ei kuula?"

„Mis weel", küsis Zibor halwakspanewalt. „Mul on kõik seinad warustatud enese leiutatud helineelajaga. Aga kes te õieti olete?"

„Olen Snappy, autotrusti esindaja ja tahan teiega... hm, hm, mister Zibor, teil on suured wõlad, eks ole?"

„Esiteks on mul alati wõlad, teiseks ei lähe see teile põrmugi korda ja kolmandaks poleks mul ühtegi wõlga, kui te mu oiwaliste leiutiste eest mõistlikult maksaksite. Sääl on näiteks mu wiimane...."

„Tean, tean," katkestas teine elawalt. „Armas Zibor, kellele te seda räägite?" Hm, hm, kas teil pole mõni wäike whiski käepärast, wõi midagi muud? — Tänan — tubli jook — oma laboratooriumist? Aga läheme äri juurde — te wõiksite wäikese aparaadi eest 30 kuni 40 miljoni saada".

„**Wiiskümmend** wõi ma ei leiuta midagi," ütles Zibor nagu mõni filmidiiwa.

„Ütleme wiiskümmend, armas Zibor. Aga nüüd asja juurde...."

„Wiiskümmend miljoni on asi küllalt", urises Zibor. „Kindlustused, mu härra, kindlustused!"

„Saate kõik soowitud kujul! Aga nüüd kuulake ometi lõputs, mis asi see on. Me wajame..."

„Nalja asi! Pealegi tahan ma kümme miljoni käsirahaks saada".

„Saate. Niisiis, wajame..."

„Saate kaheksa päewa jooksul. Aga kus on teie wolitused?"

„Siin on mu tunnistused. Aga kolme kuradi nimel pange ometi tähele, mida me õieti tahame. Meie wajame kuuraketti!"

Zibor wõttis sügawmõttelise ilme, nagu see on pangadirektoritel pildiajakirjades, ja mõtles silmapilgu. Siis küsis. „Kuurakett — lihtne wõi reisijaga?"

—Hm, hm — loomulikult reisijaga".

„Ahaa, kelle jaoks?"

„Ah, see pole huwitaw. Kunas ma selle kätte saaksin?"

„Ütleme neljateistkümne päewa pärast. Palun, jooge."

„Tänan, tänan! — Nii siis kahe nädala pärast tulen selle järele. Teie käsi, mr. Zibor, ja — psst!"

„Küll saab, küll saab," ja kui mr. Snappy wäljas oli, pomises ta: „Siga! Ma oleksin wõinud wähemalt seitsekümmendwiis miljoni nõuda".

See algus pole loomulikult loo algus. Aga kui kõik ilusasti järjekorras jutustada, siis ei paku see lugejatele lõbu, sest puudub põnewus. Ma tegin seda katkelisest, kuna ma enne Zibori ja Snappy keskustelu tõin. Nüüd ei teagi, miks Snappy raketi eest nii palju pakkus. Ja kuna nüüd lõpetaksin mis wist kõige mõistlikum oleks, ei saaks sellest keegi teada.

Lugu on **nimelt järgmine**. Ameerika autowabrikantide olukord muutus kehwaks. Ford, see neetud kont, oli end kolossaalselt laiutanud, nii et see wõistlejaile põrgulist peawalu tegi. Tiibetis, Mount Everestil ja Lõunanabal, kõikjal olid tal osakonnad. Warem oli igal seitsmendal ameeriklasel oma auto, nüüd oli juba igal ameeriklasel seitse autot. Ja loomulikult kõik Fordid!

Sääl kogunesid ühel pimedal öö juhtiwad ameerika autotööstusrid ja moodustasid wandeseltsi. Otsustati Ford, kogu hõda põhjus, saladuslikul wiisil kõrwaldada. Mõned tahtsid teda lihtsalt kõrwaldada, aga see lükati tagasi, esiteks olla see roim ja teiseks tulla mees maakeralt ära toimetada, sest waim on see, mis säärast wõistlust põhjustab, kui surmata Ford, siis korraldaks firma waid inwentuurwäljamüügi ta surma puhul ja teised plekkid siis weel kiiri ninapidi weetud.

Terawmeelne lugeja on juba taibanud, et wandeseltsi tulemuseks oli plaan Fordi raketiga kuule saata ja mr. Snappy, asjaajaja, sai austawa ülesande insener Ziborilt mainitud aparaat tellida.

Zibor saatis sõidurriista kindlaksmääratud ajal ära ja wandeseltslased kutsusid Fordi suurele banketile, kuhu ta ka muidugi tuli. Et oma kolleegidele rõõmu walmistada, oli ta oma tööstuse uusima saawutuse kaasa wõtnud, kokkupandawa Ford-Tasku-Auto, see koostus waid paarist alumiinium-pulgakesest, nahatükikesest ja õli sõhnast, oli poole minuti jooksul kokku pandud ja sõiduwalmis ning saadawat igast automaadist kümne tsendi eest.

Wõistlejad muutusid loomulikult roheliseks ja kollaiks kadedusest, ja nende otsus muutus weel kindlamaks. Mr. Snappy pidas toreda kõne, kus Fordi kiitis, ja wõitis, ainult taskuauto walmistaja olewat wäärt sisse õnnistama suurt leiutist mille puhul tõna pidutsewadki, — omapärane lennumasin, millega Ford esimesena pidawat lendama.

Mürisewa hurraa saatel astus Ford insener Zibori mõrtsukalikku kasti, mis seest päris mugawalt ning meeldiwalt oli korraldatud Waewalt oli ta istunud, kui juba uks kinni löödi ja — põmm! — läks sõit lahti, otse kuule.

Mahajääjate juures oli rõõm suur. Wiletsad lennud, kuidas alahindajid nad Fordi! Kui ta märkas, et ta üksi lennumasinas istus ja et see kõik tema wõistlejate alatu trikk oli, kui ta end ilmaruumis **tormamas nägi** — wõitis ta **kaelast kitsa krae**, mis kogu aeg oli pigistanud. Pistis siis käe westitasku, kus leidis paar tükki närimistubakat ja oma kokkupandawa taskuauto, ja waatas täiesti julgelt tulewikku.

Miks enam aega wiita wäsitawate üksikasjadega, mis pealegi Fordi kiirest tööst wale pildi anwaksid! Waewalt kuule jõudnud, asutas Ford seal osakonna ja ei läinud i kaua, siis kihutati kuul, nii et lust oli waadata. Ja nüüd kihutas Ford Zibori oiwalise raketiga mööda ilmaruumi ja asutas autotööstusi. Tagasijõrg oli otse üllatawa; peaaegu asfalteeriti Linnutee ja Weenusel anti wälja uued liikluseeskirjad. Mr. Snappy poos enese, insener Zibor ei unaneb rõõmu oma eluist, wiiestkümnest miljonist ja sadadest jämedaid Saturnilt importeeritud sigareid, mida Ford talle aegajalt saadab.

Maailma suurim maavärisemine.

50 sendi eest
saate terve kuu aega
„UUDISLEHTE"

San Francisco hävines ühe minuti jooksul.

Linna rusud põlesid kolm ööd-päeva.

Peaaegu 24 aastat on möödunud **San Francisco suurest maawärisemisest ja põlemisest.** See maawärisemine, mis juhtus 18 aprillil 1906 a. warahommikul **oli maailma suuremaid selle-sarnaseid katastroofe. Onnetus juhtus hommikul kella 5 paigu. Üks selle hirmsa õnnetuse pealtnägijatest jutustab oma mälestustes järgmist:**

Istusin parajasti oma hommikeine kallal, kui

kuulsin tumedat mürinat,

mis näis tulewat maaseest. Järgmisel **sekundil kõikus maapind nagu lainetaw meri. Kogu maja wanks ja pragises.** Samal hetkel kuulsin **kõrwulukustawat** mürtsu — suur wabrikukorsten meie naabruses langes kokku ja purustas allajäätwa maja. Hirm ja teadmatus nöörisid kõri... Aega mööda hakkasin taipama, et

oli juhtunud kole maawärisemine.

Maawärisemine oli kestnud waewalt ühe minuti, kuid ometi tundus see igawikuna. Tuikudes läksin kõrwalruumidesse, et waadata oma perekonnaliikmete järele. Onneks oli maja milles elasime alles wördlemisi uus ja puuehitus, nii et ta suutis wastupanna maapinna võikumisele. Seinad aga olid täis suuri praguſid ja mööbel oli segamini ning purunenud.

Kui läksin wälja siis kangestusin.

Kõikjal olid ainult purunenud majad. Nende ümber askeldasid hädaldawad inimesed, kes otsisid rusude alt omakseid. Haawatud hoigasid ja surnute ümber nutsid meeleheitlikult nende omaksed. Suuremad hooned ja eriti kiwimajad olid warisenud täiesti rusudeks. Linna keskuse poole minnes muutus pilt ikka koledamaks.

Inimesed jooksid ringi nagu hullunud. Nad ei saanud ikka weel aru, mis oli juhtunud. Igalpool wajati abi, kuid abi polnud kusagilt wõtta. Ühe minutijooksul oli häwinenud suur linn, mida inimesed olid ehitanud palju aastaid. Terwe linn oli waremetes. Tund aega tagasi uinus ta aga rahulikus unes.

Oli raske edasi pääseda. Polnud enam tänawaid — need olid mattunud rusude alla. Trammiroopad olid murdunud otsekui pilpad ja seisid kohati püsti maa sees. Kuigi igapäew käisin läbi selle linnaosa, ei oskanud ma nüüd leida teed.

Üks maja oli tõuke mõjul langenud pooleks nagu saetud. Pool temast oli langenud kokku, kuna teine pool püüs weel õiges asendis. Kabuhirmus tungisid inimesed wäljakäikude poole. Waewalt olid nad jõudnud usteni kui

langes kokku ka teine majapool

ja mattis enda alla hirmust hullunud inimesed. Läbi ragina kostusid läbilõikawad surmakarjatused....

Inimhulk tormas linnast wälja. See oli otsekui

tule eest põgenew metsloomade kari.

Kunagi warem pole ma näinud inimeste nägudel sellast hirmu ja meeleheidet. Kellel oli kätel haawatud laps, kes lohistas mehe laipa, või kandis mõnd eset mille päästnud kokkulangenud maja rusude alt.

Kuid see polnud weel kõik.

Suuremad koledused algasid alles. Mitmest kohast kerkisid üles suitsusambad.

need olid tulekahjud.

Leegid lewinesid kohutawa kiirusega ja kella 9 paigu põles juba kogu linnaosa. Hoonete rusud leegitsesid nagu peerud. Rõõmsalt hüppasid tulekeeled ühelt sõõdalt teise.

Põlewate rusude all aga olid tuhanded inimesed,

küll haawatuid küll terweid, kes ei suutnud end päästa wabadusse. Tuli ei hoolinud — põlesid rusud ja

põlesid ka inimesed.

Siin-seal kerkisid üles õhku rusud ja kossutusid tugewad plahwatused. Tuli oli leidnud plahwatusaineid.

Üks ema hädaldas meeleheitlikult põlewa ja pooleni purustatud maja juures ning püüdis tungida läbi leekide. **Ta laps oli jäänud põlewasse majja.**

Üks täiehooga sõitew tramm oli jäänud langewa maja seina alla. Enamik sõitjatest leidsid surma.

Järgmine hetk töi uue koleduse. Kõrge maja ülesjäänud sein hakkas järsku kõikuma ja langes siis tänawalaskeldawale inimhulgale peale.....

Üks wõerastemaja oli maawärisemise hetkel wajunud maasisse. Weetorud lõhkesid ja

hoone ühes seesolewate inimestega jäi wee alla.

Inimesed uppusid ning polnud mingit wõimalust nende päästmiseks.

Keegi mees, kes oli jäänud mõlemate jalgadega rusude alla karjus suure häälega ja palus, et

möödaminejad tapaks ta.

Üks teine mees jooksis ringi ja küsis kõigilt, kas nad pole näinud ta lapsi....

Päästetööd olid wõimatud wõi äärmiselt rasked. Nii **pidid haawatud, põlewad ning uppuwad inimesed jääma oma koleda saatuse hooleks.**

Koos tule lewinemisega kaswas ka kummus.

Kustutamise peale ei saanud mõeldagi. Maawärisemine oli häwitanud kõik weejuhtmed. Alles kolmandal päewal suudeti tuli sumbutada. Tuli möllas 4 kilomeetri lainsel ja 3 kilomeetri pikkusel maaalal. Palju tuhanded inimesed põlesid ära.

Ööseti oli taewas weripunane.

Päewal kattis suits walguse....

Pärast katastroofi oli 100.000 peawarjuta inimest. Lisaks muile

koledustele tuli juure weel nälg,

sest toidutagawarad olid häwinenud.

Peawarjutud koondati parkidesse, kuhu neile löödi üles telgid. Nagu ikka õnnetuste ajal nii ka selgi juhul, olid kelmid edukalt tegewuses. Pandi maksma sõjaseisukord ja iga kelm, kes tabati warguselt lasti pikema jututa maha.

Õnnetuse tulles oli San Franciscos 500.000 elanikku. Ühe ainsa minuti jooksul häwitas maatõuge suurema osa sellest linnast. Mis jäi puutumata maawärisemisest, selle häwitas tuli.....

Kuid ameeriklased ei andnud alla, sest nad oskasid teha tööd. Warsti pärast koledat õnnetust algas

linna palawikuline ülesehitamine.

Iga meeskodanik pandi sunniwiisil töösse. Nii wõis näha töötamas inimesi, **kes kogu elurajal polnud teinud tööd.** Uskumata kiirusega puhastati tänawad rusudest ja purunenud hoonete asemele kerkisid uued, ruttu nagu seened pärast wihmast ööd. Igamees, kes oskas käsitada haamrit ja kirwest oli puusepp.

Palju muret sünnitasid ülesehitajatele mõned tänawad, millised maawärisemine oli **paenutanud kõweraks.**

Juba mõne kuu pärast **oli linn enamwähem ülesehitatud,** kuigi enamjagu maju olid puust. Siljem ehitati puumajade asemele suured paljukordsed pilwelõhkujad. Tänapäew pole enam jälgegi märgata sellest suurest looduskatastroofist, mis juhtus 24 aasta eest.

Huwitaw on asjaolu, et maawärisemisel purunesid kõik 3—4-kordsed kiwimajad, kuna **paljukordsed pilwelõhkujad suutsid weatult maatõugetele wastu pidada.** Nii jäi täiesti terweks 20-kordne hoone n. n. „Call Building". Ta kõikus õnnetusmomendil nagu pilliroogtormis, kuid jäi siiski terweks.

Pärast õnnetust tunti weel sageli nõrgemaid maatõukeid. Nende peale ei pööratud aga tähelepanu, sest polnud ju enam midagi karta, kuna kõik oli juba häwitatud.

„Nahkade ball" Pariisis.

Pariisi Suures Ooperis oli traditsioniline „nahkade ball", mis õrnestus eriti hästi. Pärast muusikalist osa möödus peene ja hellitatud maitsega publiku eest pikk rida Pariisi paremate äride manekeene, kallites nahkmantlites.

Rikkaliku waliku hulgas äratas erilist tähelepanu Magat'i salongi nugisenahkne mantel rebasenahast ilustustega. See nugis polnud walge, waid roosa. Krae oli warustatud kahe nugise käpaga millede abil wõis mantlit awada kahest kohast. Oli weel teisigi huwitawaid riietuskunsti saawutusi.

Uputus ohwritega.

Prantsusmaal teeb suurwesi praegu tõsist kahju. Meie pildil linnulennult pildistatud küla, kus uputuse läbi hukkusid 110 inimest.

---

58. Ĉu oni skribas per plugilo[91]? — Ne, oni ne skribas per plugilo, sed oni plugas[92] per ĝi.
59. Kion oni faras, per veturilo[93]? — Oni veturas[94] per veturilo.
60. Kion oni faras per tondilo[95]? — Per tondilo oni tondas[96].
61. Ĉu oni tondas lupojn[97]? — Ne, oni ne tondas lupojn, sed oni tondas ŝafojn[98].
62. Ĉu safo[99] estas sovaĝa[100] besto? — Ne, ĝi ne estas sovaĝa besto, sed la lupo estas sovaĝa besto.

91 ader (künniriist); 92 künnan, künnad jne.; oni plugas — küntakse; 93 vanker (sõiduriist); 94 sõidan jne.; oni veturas — sõidetakse; 95 käärid; 96 oni tondas — põetakse; 97 huntsid; 98 lambaid; 99 lammas; 100 metsik (kiskja).

18. Grammatikast.

a) Lõppliit **—id**, mis paigutatakse sõna tüve ja grammatilise lõpu vahele, tähendab noort looma, poega, järeltuleva soo esitajat: koko — kukk, kokido — kanapoeg; bovo — härg, bovido — vasikas; ĉevalo — hobune, ĉevalido — vars; ŝafido — lambatall jne.

b) **—is** on ajasõna mineviku lõpuks kõigis isikutes ainsuses ja mitmuses: mi skribis, ti

(homoj[28]), ili[24], insultis[56], iras[74], jen[1], juna[51], kafon[13], kalkulas[30], (kapojn[42]), kapro[63], (kapridо[52]), karafo[2], kiam[15], kiel[69], (kremon[19]), kuras[75], kuri[80], kvar[34], kvin[35], (lakton[48], lin[57]), lupo[55], (lupojn[97]), (malplena[6]), metas[16], min[62], (mokaj[58]), mokas[61], (multaj[49]), naŭ[39], ni[21], nur[50], ok[38], (okuloj[46]), oni[89], paral[59], per[84], piedo[44], piedojn[43], plena[5], plugas[92], (plugilo[91]), povas[77], preteriris[54], rigardu[7], rozo[25], saltas[76], salti[81], se[11], sep[37], ses[36], (skribilo[90]), soifas[10], sovaĝa[100], staris[53], ŝafo[99], (safojn[98]), (teon[14]), tiam[17], tie[71], (tien[71]), tondas[96], (tondilo[95]), tranĉas[86], (tranĉilo[87]), tri[33], trinkas[12], unu[3], venis[70], veturas[94], (veturilo[93]).

21. Ülesandeid V.

A. Tõlgi esperanto keelde.

1. Hunt on kiskja loom.
2. Kitsetal sõimas hunti.
3. Kas hunt sõimas kitsetalle? — Ei, ta ei sõimanud, kuid ta ainult ütles: „Ega sina mind ei sõima, mind sõimab kõrge müür, kus sa seisad."
4. Kas hunt on taltsa loom? — Ei, ta on metsik loom. Lammas on taltsa loom.

Edgar Wallace:

Punane Ring

8

Saladuslik „Punane ring" ähwardab pankur James Beardmore'i ja tahab temalt saada 100.000 franki. Miljonär on oma majja kutsunud kuulsa salapolitseiniku. Jack Beardmore — miljonäri poeg on armunud ilusasse naissekretärisse miss Drummondi.

„Punane ring" aga ähwardab edasi ja kõik on hirmul James Beardmore'i elu eest . . . Ning Beardmore tapetakse. Mõrtsukaks arwatakse madrus Silbyt.

Seal selgub, et Thalia Drummond warastanud ära ühe Frohanti buddakuju. Thalia satub kohtu alla ja kohus mõistab talle tingimisi karistuse.

Ning olude sunnil astub Thalia „Punase Ringi" teenistusse.

„Kuulikindel west," mõtles ta endamisi ja ütles siis waljusti:

„Mida pean ma mr. Brabazonile ütlema oma endise teenistuse kohta?"

„Waewalt on tarwis teil midagi öelda, weel wähem teha. Aegajalt saate minult tarwilised käsud. See on kõik," ütles ta lühidalt.

Mõni minut hiljem istus Thalia Drummond teises autos ja sõitis tagasi Lexington Streetile. Teatawas kauguses järgnes talle teine auto, ja kui Thalia oma maja ust lahti keeras, kus asus tema möbleeritud tuba, oli mr. Parr temast waewalt tosin samme eemal. Kui ta ka oleks teadnud, et teda jälgitakse, poleks ta seda mitte märgata lasknud.

Parr ootas mõne minuti ja silmitses maja teiselt poolt tänawat. Kui ühest ülemise korra aknast hakkas paistma walgus, pööris ta tagasi oma auto juure, mis oli toonud teda siia kaugele idapoolsesse linnaosa.

Ta tahtis parajasti ust awada, et sisse astuda, kui keegi temast möödus.

Waatamata sellele, et ta oli oma krae ülestõmmanud, ja harulduselt kiiresti kõndis, tundis inspektor ta siiski ära.

„Flusch," hüüdis ta ja mees pööris end kannapealt ümber.

See oli wäikese kaswuga, mustawerd mees. Inspektori nähes, ehmatas ta nähtawalt.

„No-nuh, mr. Parr," ütles ta tehtud rõõmuga, „kes oleks wõinud arwata, et teid wõib näha selles ilmajaos!"

„Tahan kõnelda teiega, Flusch. Soowite tulla ühes?"

See oli wäga tähendusrikas kutse, mida mr. „Flusch" oli kuulnud waremaltki.

„Ega teil pole ju ometi midagi minu wastu, mr. Parr?" küsis ta poolsosinal.

„Mitte midagi," teatas Parr. „Loodetawasti elate nüüd ausat elu? Mäletan, et lubasite seda päewal, mil wabanesite wanglast.

„See on täiesti õige," ütles „Flusch" Barnet, kergemalt hingates. „Teenin nüüd oma ülespidamist ausa tööga ja tahan peatselt abielluda."

„Mis teie ütlesite?" hüüdis mr. Parr hästi mängitud imestusega. „Kes see siis on, kas Bella wõi Milly?"

„See on Milly," wastas „Flusch", südames needes Parri ära maa põhja. „Ka tema ei käi enam halwal teel. Ta teenib kusagil äris."

„Brabazoni pangas, kui olla täpne," ütles inspektor ruttu ümber pöörates, nagu oleks tabanud teda mingi mõte. „Tahaksin selles küll weenduda," pomises ta, „tahaksin teada, kas see tõesti nii on."

„Milly on end täiesti muutnud," ruttas mr. „Flusch" seletama. „Ta on aus nagu selge päew. Ta ei puuduta enam ainustki wõõrast eset, kuigi sellest ripuks ära tema elu. Ma ei taha mitte, mr. Parr, et mõtleksite temast halba, sest ta pole mitte halb. Meie mõlemad elame elu, mida wõib õigusega nimetada, ‚auseks eluks'."

Parri rahulik nägu tõmbus naeratades kortsulisєks.

„Need on harulдased uudised, mida siin mulle jutustate, mr. „Flusch". Kus elab Milly nüüd?"

„Ta elab ühes möbleeritud toas, sealpool jõge," wastas Flusch wastumeelselt. „Ega teie ometi ei taha wana asju uuesti üleswõtta, mr. Parr?"

„Ei ei, seda mitte, kuid tahaksin heameelega kõnelda temaga. Wõib olla —" ta kõhkles, „igal juhusel wõin ma oodata. See on tõesti õnnelik juhus, et teid kohtasin, ‚Flusch'."

Aga ‚Flusch' polnud mitte sellel arwamisel, ehk ta küll kinnitas tema sõnu.

„Tähendab, kõik," ütles endale inspektor Parr, aga kui ta pool tundi hiljem astus Derrick Yale'i büroosse, ta ei kõnelenud sellele sõnagi asetleidnud kohtamisest. Ka tuli ilmsiks teine omapärane asjolu, et terwe pika kõneluse kestel, mil „Punase Ringi" saladust arutati läbi igast waatepunktist, Parr ei nimetanud kordagi Thalia Drummondi kohtamist tundmata mehega Steyne Square'i nurgal.

Mõlemad mehed sõitsid järgmisel hommikul wäikesesse prowintsilinna, kus kinnihoiti keegi mees, nimega Ambrose Silby, kes oli kutselt merimees, ja keda kahtlustati James Beardmore'i tapmises.

Jack Beardmore sai luba ühes sõita, kuid ta polnud oma isa arwatawa mõrtsuka ülekuulamise juures.

Silby oli suur, tugew segawereline. Ta ei mõistnud ei lugeda ega kirjutada. Juba waremalt oli tal tegemist olnud politseiga, nagu tõendas seda Parr tema näpu jälgedest.

Algul ei tahtnud ta mingil wiisil ülestunnistada, kuid ometi sundisid teda selleks Derrick Yale'i ristiküsimused.

„Jah, ma tegin seda," ütles ta wiimaks.

Nad istusid ühes kongis, kus wiibis ka ametlik kirjakirjutaja, kes tema tunnistuse üleskirjutas.

„Nad tabasid mu, kuid see poleks neil iial õnnestunud. Kunagi, poleks ma olnud mitte joobnud. Kui ma kord juba pean ülestunnistama ühe roima, siis wõin ma ülestunnistada ka Harry Hobbs'i tapmisloo. 1912. a. olime seltsis Oritiangas — ülespuna wõib mind ju ainult üks kord. Ma tegin ta lihtsalt külmaks ja wiskasin üle parda, see kõik oli ühe naise pärast Newport Newsis, Ameerikas. Nüüd jutustan teile, kuidas sündis see roim siin. Umbes kuu aega tagasi, hilinesin ma omale laewale ja olin sunnitud minema merimeeste kodusse, Wappinis. Sealt lendasin aga wälja joomise pärast, ja peale selle karistati mind weel kaheksa päewase arestiga. Oleks see wana narr mõistnud mulle kuu aega aresti, ei istuks ma täna mitte siin. Wabanedes wanglast, hulkusin samuti ringi ja mul oli hirmus isu wiina järele. Mu seisukorra tegi weel hullemaks hambawalu —"

Samal hetkel waatas Parr Derrick Yale'ile otsa, ja see naeratas.

„Sammusin sihitult mööda teed ja otsisin paberossi otse. Mu ainuke mõte oli, kust saada natuke süüa ja ööseks ‚peawarju'. Peale selle hakkas ka weel wihma sadama. Mulle näis, et pean weel ühe öö weetma tänawal, kui äkki hüüdis üks hääl minu kõrwal: ‚Astuge sisse'. Pöörasin enda ümber. Minu kõrwal seisis auto. Ma ei uskunud oma kõrwu. Kuid siis ütles hääl weel kord: ‚Astuge sisse. Ma kutsun teid', ja wõõras autos nimetas minu nime. Tükk aega sõitsime sihitult ringi, ilma et wõõras oleks öelnud mulle midagi, ja ma panin tähele, et ta püüdis sõita mööda kõrwaltänawaid.

Mõne aja pärast peatas ta auto ja hakkas mulle jutustama, kes ma olen. Wõite juba arwata, et olin äärmiselt üllatunud. Ta tundis kogu mu minewikku. Ta teadis isegi Harry Hobbs'i tapmisloo — ma sain selles asjas õigeks mõistetud —, ja siis küsis ta, kas ma ei tahaks teenida sada naela. Wastasin talle, et muidugi tahan. Siis jutustas ta mulle, et kusagil maal elab keegi wanahärra, kes olla talle tülikš ning ta tahta teda külmaks teha. Algul ei tahtnud ma sellest kuuldagi, aga kui ta lubas mind Hobbs'i tapmise pärast lasta ülespuna, ja lubas muretseda mulle uue jalgratta, millega wõin kergemini põgeneda, olin ma nõus.

„Nädal aega hiljem oli meil läbirääkimine jällegi autos, Steyne Sqare'i tänawal, kus ta andis mulle üksikasjalise maja uhatusi. Pimeduse saabumisel läksin Beadmore'i majast mööda ja peitsin end ära selle läheduses olewasse metsa. Ta ütles mulle, et Beardmore käib igal hommikul metsas jalutamas. Ma polnud weel tundigi olnud metsas, kui äkki hirmsasti kohkusin. Kuulsin kedagi tulewat. Arwatawasti oli see metsawaht. Ta näis olewat suure kaswuga, kuid ma ei saanud teda hästi näha.

Loodan, et see on kõik, peale selle, kui järgmisel hommikul tähendatud wanahärra metsa jalutama tuli ja mina lasin tema maha. Ma ei mäleta enam üksikasju, sest olin kaunis joobnud. Olin wõtnud endale pudel whiskyt metsa kaasa. Kuid olin küllalt tugew selleks, et sõita jalgrattaga minema. Oleksin praegugi wabaduses, kui mul poleks olnud kaasas whiskyt."

„On see kõik?" küsis Parr peale selle, kui ülestunnistus weel kord oli läbiloetud, ja mees allkirja asemel teinud alla kõwera risti.

„See on kõik," wastas siis merimees.

„Ja teie ei tea mitte, kes teid sundis selleks?"

„Pole wähematki aimu. Kuid midagi wõiksin siiski öelda tema kohta," lausus ta ühe hetke pärast. „Tal oli harjumuseks öelda sõna, mida ma polnud weel kuulnud kunagi waremalt. Ma pole küll mitte haritud inimene, kuid ma tean siiski, et mõnel inimesel on, nii öelda, oma lemmiksõnad. Meil oli kord wana kapten, kes armastas öelda alati ‚haiglane'."

„Ja mis sõna see oli?" küsis Parr.

Mees kratsis kuklataguset.

„Mul ei tule praegu meelde, kuid wähe aja pärast ütlen teile kindlasti," wastas mees, ja nad lahkusid kongist, jättes mehe üksi oma mõtetega.

Neli tundi hiljem tõi wangiwaht Silby'le süüa. See lamas woodis ja waht raputas teda õlast.

„Hei, ärgake üles," hüüdis ta, aga Ambrose Silby ei ärganud iialgi enam.

Ta oli surnud.

Tema woodi kõrwal seisis pooleni weega täidetud kruus. Nähtawasti oli ta tahtnud oma janu kustutada, kuid kruusis oli küllalt niipalju sinihapet, et oleks wõinud mürgitada wiistümmend meest.

Kuid mürk ei huwitanud inspektor Parri mitte sellewõrra, kui wäikene punane ring, paberil, mis ujus wee kruusis.

XII.

Mr. Felix Marl istus magamistoas, lukustatud ukse taga ja tegi tööd, mis äratas temas wäga ebameeldiwaid mälestusi.

Kakskümmendwiis aastat tagasi, kui ta istus Toulouse'i wanglas, Prantsusmaal, töötas ta seal kingsepana, ning õppis sel kombel ära kingsepatöö. Tol korral pidi ta neid parandama, aga mitte lõhkuma. Täna aga lõikas ta terawa nuaga paari terawninalisi lakk-kingi, mida ta oli kannud ainult kolm korda, wäikesteks tükkideks ja wiskas need tükid siis üksteise järele tulle.

Mõned inimesed elawad wäga ruttu ja kannatawad wastawalt selle all. Mr. Felix Marl oli üks neist, kes ühe päewaga wõiwad üle elada aastakümnete õndusi. Mingil kombel oli lugu jalajälgedest, mis leiti Beardmore'i maja läheduses, sattunud ajalehte, ning selle suure mehe paljudele õndustele lisandus uus. Ta istus kamina ees, üleskääritud käistega ja higi jooksis ojana mööda tema nägu alla, sest kaminas põles suur tuli ja tuba oli harulдaselt palaw.

(Järgneb).

Jälle saladuslik legulsemine.

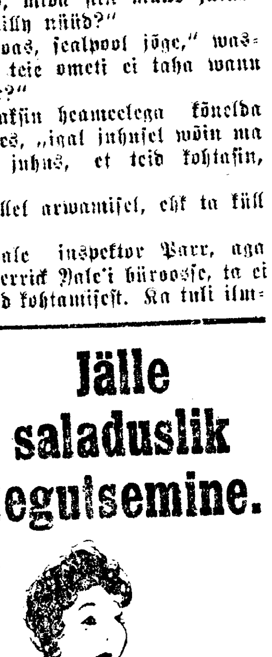

Vaadake hoolega käesolevat pilti ja katsuge selgusele jõuda, mida see daam teeb. Muidugi on seda raske öelda, sest daamil puudub midagi. Kuid mis tal puuduvad ja mida ta teeb?

Noored!

Järgmine

Noorte Uudisleht

ilmub laupäeval 22. märtsil

skribis, ili skribis — mina kirjutasin, tema kirjutas, nemad kirjutasid.

c) —i tähendab nimetava kõnekäänu lõppu: stari, sidi, skribi, diri — seisma, istuma, kirjutama, ütlema.

d) —il— tähendab tööriista: tranĉilo, plugilo, flugilo — nuga, ader, tiib.

e) **oni** tarvitatakse asesõnana, kui tegutsev isik on teadmata või ebamäärane: oni diras, oni faras, oni grimpas — öeldakse, tehtakse, ronitakse.

Lahendused ülesannetele III, IV.

1. Sur la muro estas bildoj.
2. Mia ĉambro havas unu fenestron (du fenestrojn, tri fenestrojn).
3. Rozoj estas belaj floroj.
4. La ĉifono estas malbela.
5. Mi trinkas akvon.
6. La lakto estas blanka.
7. Mi metas sukeron en la teon.
8. Mi trinkas nigran kafon.
9. Mi verŝas lakton aŭ kremon en la kafon.
10. La akvo estas en la karafo.
11. Via domo estas granda, alta kaj bela.
12. La karafo estas plena, la glaso estas malplena.

13. Mi soifas. Ĉu vi ne soifas? Mi verŝas akvon el la karafo en la glason. Nun la glaso estas plena. Mi trinkas. Nun mi ne soifas.
14. Mi kalkulas pordojn. Nia ĉambro havas tri pordojn.
15. Kiu kalkulas fenestrojn? Via ĉambro havas unu fenestron.
16. Sinjorinoj sidas, sinjoroj staras.
17. Ili lernas en la lernejo.
18. Nia lernejo estas en la granda domo.
19. Ĉu vi laboras nokte?
20. Mi dormas nokte, sed mi laboras tage.

20. Sõnade kordamine.

(4. ja 5. õppetund.)

Sõnade lõpul olev number näitab järjekorda, kus vastava sõna eestikeelset tähendust võib 4. ja 5. õppetunni sõnade seletustes leida, kuna tuletatud sõnad on klambritesse suletud.

Akvo[3], ankau[20], besto[68], birdo[82], (birdojs[3]), bovo[67], (bovido[66], bovino[65]), ĉambro[47], dek[40], diris[60], donas[64], dormas[22], du[32], el[9], faras[8], (fenestrojn[48]), floro[26], (floroj[29]), flugi[79], (flugiloj[85], flugilojn), fraŭlino[23], glaso[4], grimpas[73], grimpi[78], grimpis[72], havas[41], homo[37],

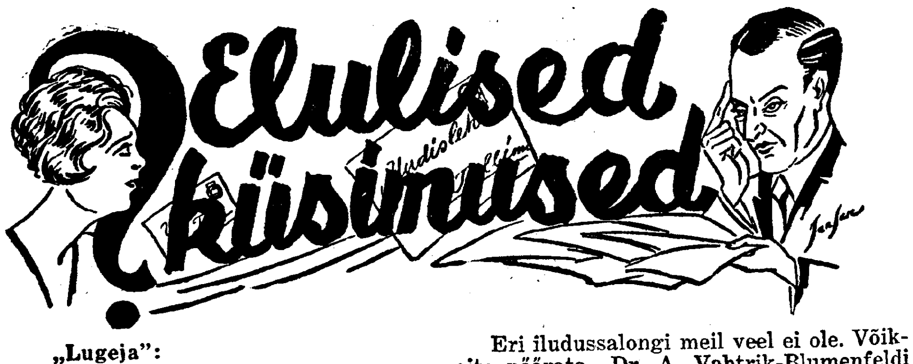

„Lugeja":

„Olen umbes 20 aastat vana, ei tunne mingit tööd peale maatöö, mida ka ellamaale teinud olen. Algkoolis olen lõpetanud 6 klassi, rohkem pole mul võimalust edasi õppida olnud.

Olen huvitatud merisõidust ja sooviksin hakata merimeheks. Et ma aga sisemaalt olen, siis teeb raskusi just koha leidmine laevale, ka oleks nõus esiteks teenima ilma palgata.

Laevale pääseda maamehel on raske. Samuti ka linnalasel, kes ei ela sadamalinnas.

Tuleb alatasa käia sadamas ja pöörata laevakapteni poole. Teist teed laevale pääsemiseks ei ole.

.See vastus on ühtlasi ka kõigile teistele neile, kes on küsinud, kuidas saab teenistust laevale. Kõik oleneb kaptenist, kui võtab — võtab. Ei võeta, tuleb pöörata teise, kolmanda kapteni poole.

On suur sadamalinn, käib laevu palju. Aga siiski — laevalepääsemist oodata tuleb ka palju.

Ester:

„Minul on näol vistrikud ja vinnid, mis mind väga õnnetuks teevad. Olen tarvitanud möningaid seepe, kuid need pole aidanud. Ka on mu nägu väga rasvane, veidi aega pärast pesemist ilmuvad näole higitilgad. Kas oleks mõni hea vahend nende pahede kõrvaldamiseks?"

Eri iludussalongi meil veel ei ole. Võiksite pöörata Dr. A. Vahtrik-Blumenfeldi poole, kes on naisarst kosmeetika alal.

J. R. Kukkel:.

„Kui vanalt ja kui suure haridusega saab astuda kaitseliitu?"

Ei ole tähtis ei vanadus ega haridus, kui aga jaksate püssi kanda. Kuid kaitseliitu astuja ei tohi olla riigivastaste vaadetega ja tal peal olema kaks soovitajat-kaitseliitlast.

Asta, — Lagedilt:

„Küsimus, milline mul südamel, kannab liig naiselikku laadi — võib olla arvab mõnigi, et puha edvistamine ja kergemeelsus — kuid naised on juba kord niisugused.

Olen 18 aastane vallaline naishing. Olen kena välimusega (nägu ja jalad, keha proportsionaalsed; olen sale ja meeldin endale ise hästi). Oleksin endaga väga rahul ja õnnelik, kui puuduks mul üks kurb viga, mis pahatihti mu tuju rikub, nimelt leian, et olen liig pikk naiseks. Minu pikkus on tervelt 168 cm. (paljajalu). Tean, et on naisi nii pikki ja pikemaidki veel. kuid tundun endale siiski liig pikana. Lugesin praegu mingisugusest ajakirjast, et üks Ameerika ülikool olevat kindlaks teinud ideaalse naise. märkides pikkusena 166 cm. (kingis). Kuid kui mina olen kingis 170—171 cm (liig kõrgeid kontse mina ei kanna üldse), siis olen seega ideaalsest naisest 4—5 cm. pikem, mis tähendab pikkuse vahena väga palju!

Tean küll, et eriti just viimaseil aastail moodi läks pikk sale naine (iluduskuningannasidki on valitud pikki), kuid iga naine tahab ikka olla ilus — ideaalsele naisele võimalikult ligidal seista!"

— Teie ainus mure võiks olla, et kas leiate enda kasvule vastavat meest.

Olge muretud. Mehi vastavaid leidub igale kasvule. Ja vabalt võite kanda ka kõrgeid kontse. Teil endil ju enese pikkusest pea pööritama ei hakka ja kui hakkab see mõnel härral, siis igatahes armastusest Teie vastu — Teie olete talle silmapaistnud, iluga veetlenud, ta on leidnud Teis muid kauneid naiselikke väärtusi.. ja armunud....

Ideaalse naise määrajaks ei ole mitte tema keha, vaid ka südame mõõt.

Rumalus oleks ahastada, et olete pikk, kui olete sealjuures, nagu ütlete, ilus. Harva on pikki naisi ilusaid ja Teie olete siis nende hulgas väljapaistev... iluga!

Noor õnnetu hing:

„Kas on meil Tallinnas arste, kelle poole võiks pöörata rõugearmide pärast".

Rõugearmide täielik äraarstimine on võimata, kuid neid võib pehmendada. Isegi niikaugele, et nad silma ei paista. Ravimine on aga kaua vältav.

Pöörake ses asjas dr. Hanschmidti poole Tallinnas.

Lilian, — Valgas:. ....

„Kas on võimalik parandada nina, kui viga just suur ei ole? Veidikese on vaid krõmpsluu kõver. Kas võib teha lasta operatsiooni?"

— Nina parandada võite. Seda teeb Tallinnas kõige paremini dr. W. Krause, Pikal tänaval nr. 36, krt. 22.

Et aga elate kaugel Tallinnast, siis võiksite järelpärimise juures saata kaasa oma pildi, mis ülesvõetud profiilis.

Vastutulekut dr. Krause poolt leiate kõige paremat.

A. N.:

„Olen kaunis noor, mõni aasta puudub veel 20-st. Kuid — oh häda! — minul on näol paar väikest musta märki, mida kutsutakse siinpool „sündimismärkeks". Arvasin, et pole neist suuremat viga, kuid nüüd... nüüd tekib neid aegamööda ikka rohkem ja rohkem. Nad ei ole küll mustad, vaid pruunid, kuid silma paistavad igale. Kuis julgeb noor neiu minna kuhugi seltskonda või ükskõik mis koosviibimisele, kui nägu on märgiline?! Kas on üldse võimalik neid kuidagi kaotada ja missuguste abinõudega. Või peab nii nagu praegu sammuma läbi elust?!"

— On võimalik kaotada. Kõige parem kui pööraksite dr. Hanschmidti poole Tallinnas.

MUIGED

Neeger on kohtus tunnistajaks. Kohtunik esitab temale harilikud küsimused wande tähtsuse üle.

Lõpuks küsib ta: „Kas teate ka mis siis sünnib, kui Teie waletate?"

„Tean küll, mu härra. Siis lähen põrgu põlema."

„Wäga õige. Aga kui Teie kõnelete tõtt"

„Siis kaotame meie protsessi".

*

Liina on pärit maalt. Ta teenib linnas sakste juures. „Kui palju pean ma Teile weel ütlema, et annaksite toitu ettekandmisel pahemalt poolt".

Liina naerab: „Mina ei ole ebausklik, armuline proua".

*

„Armas sõbranna, kuidas meeldib Teile see kleit. Sain selle oma 20-aasta sünnipäewaks?".

„Jah, ta on hästi alalhoidunud".

KODUMAA VABRIKUTE RIIDEKAUPLUS

KÕNET. 18-03

HEINRICH TOFER

TALLINN. S. KARJA T. 15

MÜÜRIVAHE TÄN. NURGAL

Iga kodanik saagu kodumaa riide tarvitajaks!

Puuvillase- ja villase-riide jaoskonnad

rahuldavad oma suure valikuga iga nais- ja meeskodaniku tarvidused.

Müük väikesel arvul.

Uusi naister. mantli- ja kleidiriideid kohale jõudnud.

Kirjamarke

korjajatele juures walikus.

Hinnakiri maksuta.

Arthur Malla

Tallinn, Viru tän. 8.

Soodsamalt kui kusagil wäljamüügilt ostate

jalanõud

LINNON

praak-magasinidest

Tallinn, Mõisa tän. 28.

Nõmme, G. Pärnu maantee 38.

Puhastusaine

SID OL

puhastab kõiki metalle, aknaklaase, portselaani, kivinõusid, kivipõrandaid jne. hiilgava tagajärjega.

Pealadu H. Graf & E. Jürgens Tallinnas.

Kogu maailm

on imetlenud kuulsaid romaane, mis nüüd ka „Uudislehe" kirjastusel ilmunud.

Joseph Hocking:
Südameróôm . . . . Kr. 1.—

H. Rider-Haggard:
Musta mandri saladus . . . . „ 1.—

Max Pemberton:
Miljonäri saar . . . . „ 1.—

James Oliver Curwood:
Isade tee . . . . „ 1.—
Kuldne ling . . . . „ —.75

M. Odman:
Mõisa saladus . . . . „ —.75

Max Brand:
Tiiger . . . . „ —.75

S. Blake:
Naine teisest maailmast . . . . „ —.50

Maurice Levelle:
Varaste linn . . . . „ —.50

John Mark Saunders:
Tiivad . . . . „ —.50

A. Rennikov:
Maailma diktaator . . . . . . „ —.50

Maurice Moraine:
Maailma valitseja . . . . . . „ —.50

Anita Loos:
Härrad eelistavad blonde . . . . „ —.50

Bulver-Litton:
Salajõudude võimuses . . . . . „ —.50

Kõik ülaltähendatud raamatud võib saada **„Uudislehe" talitusest,** kui hind rahas ehk markides ära saata. Hinna tasumisel saadetakse raamat lugejale postiteel koju.

Lugemine on kõige mõnusam ajaviide!

Estonia teater.

Teisipäeval, 18. märtsil kell 1/28 õhtul

Esietenduseks:

„Windsori lõbusad naised"

O. Nicolai koomil. ooper 3 v., 7 pildis.

Külalisena **Bernhard Hansen.**

Esietenduste abonnementkaardid maksvad.

Kesknädalal, 19. märtsil kell 1/28 õhtul

5. korda

„Teekonna lõpp"

R. C. Sheriffi näidend 3 vaat.

Külalisena esineb **Felix Moor.**

Harilikud hinnad.

Neljapäeval 20. märtsil kell 1/28 õhtul

2 korda

„Windsori lõbusad naised"

O. Nicolai koomil. ooper 3 v., 7 pildis.

Külalisena **Bernhard Hansen.**

Tallinna Töölisteater

„Pandoriini" ruumes, V. Tartu maantee 25.

Neljapäeval, 20. märtsil 1930 kell 6 õhtul

Opilasetendus.

5. korda

„Pisuhänd"

Eduard Wilde komöödia 3 vaat. Enne etendust kõneleb õpetaja N. ANDREESEN teemil „Eduard Wilde".

Päasmed 20 s. ühes riietehoiuga.

Kassa avatud kella 5-st p. l.

Ettevalmistusel Nõuk. Vene kirjaniku Valentin Katajevi 3 v. komöödia **„Ringi kvadratuur".**

Daamid ja Härrad.

Kaine mittesuitsetaja 4-da klassi keskkooli haridusega 26 a. noormees **palub anda** mingisugust kergemat

teenistust

kas ärisse, ladusse, trükikotta wõi muud, wõib olla ka tööstusse õpilaseks. Töö wõib ka mustem olla. Kautsjon wõimalik 250 kr. Soowitajale waewatasu. Pakkumised saata: Mõisaküla postk. nõudmiseni, Walter Woog.

Ammaemand

B. Reinhold

S. Karja tän 4, k. 12. apteegi maja.

Diplomeeritud kellasep

Arnold Jansen

S. Tartu mnt. 46.

Teen igasugu kella- ja kullasepa töid. Alati saadawal täpse käiguga uusi uure, lauakelli jne. Parandustöö ja müüdud kauba eest täieline wastutus. Hinnad odawad.

Korralik ja aus noor neiu **soovib**

aasta-teenistust

kas perenaise abiliseks ehk iseseiswale tööle, tunnen kõike majapidamist. Wastuse jaoks 10 senti juure lisada. Kirjut. Krabi, postk. 11. A. L.

Noormees otsib

agendina

kõrvalteenistust. Kirjad: slt. „Kõrwalteenistus".

Palun võimaldada austale maanemule

tööd

õmbleja juure ehk mineraalweetehaiesse. Teatada s. l. t. „Tänulik" all.

19 a. noormees **palub** misugust

teenistust

tööd trükikotta, kinosse, ärisse wõi mõnda muud. Wõib olla ka wäljaspool Tallinna. Kirjad saata: Heina tän. 29a—17 N. J. Tallinn.

Pöögle

asunduses **võtab Maalehe, Uudislehe ja Jutulehe tellimisi vastu** hra **Herman Ilsak.**

Soovitakse

talu osta

Ostetakse talu — olgu vana- või asundustalu. Soovitav jaama lähedal. Võib olla ka võlgadega talu — võlad võetakse üle. Pakkumised saata ühes lähemate andmetega, hinna, maksutingimiste, suuruse, hoonete jne kohta Tallinn, postkast 193 märgusõnaga „Talu ostja"

Tallinnas, 19. märtsil 193 nr. 22 (249).

Uudisleht

Ajaleht kõigile

Mida tähendab sõna „põrandaalune“.

(Algus 6. küljel).

Seda tõendab ju asjaolu, et viimastel aastatel Eestis tabatud põrandaaluste juhid on varematel aegadel, mil nad veel Eestis elasid, olnud „ilma nimeta“. Üldiselt väheandelised inimesed, kes isegi sedä näivad uskuvat, et nad siin täiesti hädaohutult töötada võivad.

Sissekukkumine on aga täiesti kindel, sest meie poliitilise politsei aparaat töötab kiiduväärselt ega lase juuri kuigi sügavale ajada.

Kui põrandaalune koha peale tuleb, hakkab ta omale kaastöölisi ja korterit otsima. Sest kui üks kord sisse lennanud, siis ei usalda järeltulija tema kaastöölisi enam, kahtlustades neid äraandmises.

Kaastöölisteks valib omale teatud määral

kommunistlise minevikuga ja väheandelised inimesed,

kes selles suurt au näevad, et neid säärane tähtis härra, nagu on põrandaalune, usaldab.

Kui kaastöölised välja valitud, hakkab põrandaalune nendega sidet otsima. Ning väljavalituga kokku saades teeb talle esialgul ülesandeks organiseerida kolmemeheline kollektiiv, kellest loota ja uskuda võib, et nad tarbekorral ka sõjariistus väljaastumiseks valmis on. Sel kombel luuakse lubamatut revolutsioonilist eelväge.

Leiab põrandaaluse usaldusmees mõnda sellest kollektiivist eriti usaldatava olevat, siis juhatab ta ka selle põrandaalusega kokku, seletades et üks „onku“ tahab teda näha. Ja sellel kokkusaamisel teeb põrandaalune väljavalitule jällegi ülesandeks, organiseerida löögivõimas kollektiiv.

Kui muidu ei saa, siis kas või ohverdab väikese rahasumma.

Ja nii püütakse

ajajooksul luua salajane sõjavägi,

kes seisab kaudselt piiritaguste meeste käsutuses. Riigikaitse seisukohalt on sarnane asi kõrgemal määral kardetav ja alati tuleb siin halastamatult talitada. Kõige parem abinõu on muidugi juhid ja nende lähemad kaastöölised kinni nabida. Siil löövad vähemal vennad isegi verest ära.

Põrandaaluste kommunistide käsutuses seisavad alati suuremad summad rahasid, mis seletamatul kombel ära tarvitatakse. Raha on küll määratud poliitiliste vangide ja nende omaksete käsutada, kuid tegelikult saavad need sellest väga vähe osa. Lõviosa kulutavad juhid ära eneste isiklikkudeks otstarveteks. Ning sinna, kust raha saadud, läkitatakse

vale aruanded fiktiivsete allkirjadega,

mis tõendavad raha vastuvõtmist puudu-

Maha jääb

ajast, kes ei loe ajalehte.

„Maaleht“ on kõige sobivam ajaleht kõigile.

ses viibivate seltsimeesete toetuseks.

Edasi seisab põrandaaluse juhi ülesanne pahempoolse kommunistlise ajakirjanduse elustamises. Enamlise maiguga lehtede toimetustes, mis meil seni ilmunud, on pea alati

töötanud pooleldi kirjaoskamatud isikud.

Ja mida sa siis lehes kirjutad, kui keegi kirjutada ei oska. Ka siin peab põrandaalune appi tulema oma kõikvõiva käega ja andma toimetusele käsikirju, et lehte mitte tühja ruumi ei jääks. Need käsikirjad on alati täis kõige vängemat soimu kodanluse arvel, kes ei lase takistamatult riigi alusmüüre uuristada.

Veel tähtsam on aga illegaalsel juhil

laotada laiali keelatud kirjandust,

mida viimasel ajal piiri taga trükitakse. Mil kombel see siia saabub, pole nende ridade kirjutajal teada, kuid laiali läheb ta põrandaaluste kaudu, kes seda jagavad oma lähematele kaastöölistele. Endistel aegadel laotati kihutuskirjandust kaunis ohtralt laiali, kuid nüüd elab kommunism meil kokkuhoiu tähe all, ja narva ilmub mõni „valge vares“ nähtavale.

Kuid tasu sellase kardetava töö eest? Õieti pole seda olemas, sest põrandaalune võib

oma käsutuses seisvatest summadest niipalju kulutada kui ise soovib.

Ning rahapuudust neil ei näi olevat, seda tõendavad suured summad, mida leitakse aegajalt tabatud salaja Eestisse pugenud kommunistide juurest.

Põrandaalust õõnestamistööd on meil tehtud

juba üle kümne aasta.

Alalõpmatult aga likvideeritakse kõik katsed, muuta Eestit Nõukogude vabariigiks. Kuid uuesti tulevad mingisugused isikud siia ja katsuvad õune õõnestamistööga. Milleks on see aga tarvilik, kui kõik on vaid mõneks kuuks?

Siin pole enam mängus mingit kõrgemat ideed, vaid

piiritagused „kõrgemad“ Eesti kommunistid tahavad ka kuidagi ära elada.

Eestlasele pole vaja kommunismi ega kommunisti, see on päevaselge. Pole ju tegelikult mingit ühe rahvakihi metsikut rõhumist, nagu enamlased püüavad tõendada. Kuid piiritagused punased suurused püüavad seda ülesruhuda, et õigustada oma kroonu kulul elutsemist Peterburgis ja Moskvas. Nag et midagi teha oleks,

räägitakse mõnele töötu töölisele auk pähe

et ole täitsa mees ja organiseeri Eestis töörahva sõjariistus ülestõusu. Maksame palka ja anname raha pealekauba. Kui sured võetakse sind märtrite nimekirja.

Ja nii see algabki. Jääb vaid soovida, et sarnane nähtus kaob. Eestlane on ju jonnaka iseloomuga ja ei lase omale auku pähe rääkida, liiategi vene vaimuga täidetud kommunistil.

Kus mida näha.

„Estonia“ teatris teisipäeval esietenduseks O. Nicolai koomiline ooper 3 vaat. 7 pildis **„Windsori lõbusad naised“** Bernhard Hanseniga ja kesknädalal R. C. Sheriffi näidend 3 vaat. **„Teekonna lõpp“** Felix Mooriga.

„Tallinna Töölisteatris“ (W. Tartu mnt. 25, „Pandorini“ ruumes) neljapäeval, 20. märtsil s. a., kell 6 õhtul läheb õpilasetenduseks E. Wilde 3-vaatusline komöödia **„Pisuhänd“**, et ka õppivale noorsoole anda võimalus tutvuda Eesti kaalukama kirjaniku lavateosega. Enne etendust räägib õpetaja N. Andreesen teemil „Eduard Wilde“. Pääsmed 20 s. üheks riietehoiuga.

Ettevalmistusel Nõukogude Vene kirjaniku Walentiin Katajevi laineid löönud komöödia **„Ringi kwadratuur“**. Lähemalt edaspidi.

„Estonia“ kontsertsaalis on teisipäeval Glasunowi kwarteti lahkumiskontsert. Hinnad alandatud. Algus kell 8 õhtul.

„Estonia“ kontsertsaalis on teisipäeval 19. skp., „Kalevala“ kontserdiõhtu. Juhime selle erakorralise õhtu peale austatud lugejate tähelepanu. See ilus õhtu ei ole mitte teisipäeval, nagu mõnes lehes ekslikult ilmunud, vaid kesknädalal.

„Gloria Palace'is“ „Kindral Turowi armuke“ („Täna — sina, homme — mina“) Norma Talmadge, Gilbert Rolandi, Michail Wawitschi, Arnold Kenti ja Boris de Fassiga. „Ufa“ ringvaade.

„Rekordis“ harukdaselt lõbus film Anny Ondraga „Armastuse unelm“ André Roanne, Josef Rovensky, Siegfried Arno ja Albert Pauligiga.

„Grand Marinas“ „Ebaühtlase abielu kurbmäng“ („Sensatsioon tsirkuses“) Dolores Costello ja David Torrence'iga ning Jack Londoni romaani järele „Waimude laev“ Montagu Lowe ja Dorothy Sebastiani kaastegevusel. — Näitelaval: Tenno Loiron: wöörnsetendused, Steinberg-Lundmanni tants, S. Wesselowi lõbusad etekanded jne.

„Endlas“ esimene eesti heli- ja laulufilm Konstantin Märska toodangust **„Kuld ämblik“** Olga Torokoff-Tiedebergi ja Aleksander Arderiga ning „Endiste inimeste ekvantüür“ Josephine Dunni ja John Hollandiga.

„Forumis“ „Põlev süda“ Gustav Froelichi ja Mady Christiansiga ning lisapilt.

„Modernis“ „Kraandmine“ („Tema okastee“) Gerda Maurusе ja Gustav Froelichiga ning „Tänapäeva neiud“ Louis Mosani ja Nick Stuartiga.

„Kunglas“ esimene eesti heli- ja laulufilm Konstantin Märska toodangust **„Kuld ämblik“** Olga Torokoff-Tiedebergi ja Aleksander Arderiga ning „Daam looriga“ Lya Tora ja Paul Vincentiga.

„Amoris“ „Champagner“ Betty Balfouri, Jack Trevori ja Fritz Grenieriga ning „Lulu“ Clara Bow ja Clive Brookiga.

„Skalas“ „Eestlaste töö ja elu Austraalias“ ning „Mees piitsaga“ („Zorro poeg“) Douglas Fairbanksi ja Mary Astoriga.

„Astras“ „Langenu päevaraamat“ Mary Kidi ja Osip Runitshiga ning „Oma naise armuke“ Dina Gralla ja Alfons Fryhandiga.

„Dianas“ „Kardiwäelase naine“ („Tema kannatuste tee“). „Sowkino“ film Emma Tsesarskaja, Aleksander Shukowi ja Karl Gurnjockiga ning „Armastus on uni täis uima“ Carmen Boni, Hans Junkermani ja Herman Walentiniga.

Patel,

India rahvuslaste juhi Gandhi lähem kaastööline arreteeriti inglaste poolt. Pildil Patel esiplaanil.

Meil ja mujal

Meil:

Möödunud reedel wöttis kaitsepolitsei **walwe alla kõik teadaolewad kommunistide konspiratiiwkorterid** ja asus Eestis olewa **kommunistide salaorganisatsiooni likwideerimisele.** Pärnus asuw kommunistlik organisaator asus rongile, nähtawasti tahtes põgeneda. Rongile läksid ka kaitsepolitseiametnikud ja wangistasid mehe wähe aega enne Lelle jaama jõudmist. Ta taskust leiti laetud rewolwer ja mitme suguse kommunistlikku kirjandust.

Tallinnas tabati konspiratiiw korteritest **kaks meesorganisaatorit.** Kuna poliitilise politsei ametnikud ilmusid ootamatult, siis ei saanud üks kommunistidest kasutada wangistamisel oma relva.

Teine kommunist ilmus Endla tän. 28, krt. 10 asuwasse konspiratiiwkorterisse, kus teda ootasid politseinikud. Tabamisel õõnestus mehel haarata relva, millega katsus tappa üht ametnikku. Katse ebaõnnestus ja kommunist sai **wastastikusel tulewahetusel surma.**

Wahi alla wöeti 11 mitmesuguse isikut. Juurdlus kestab.

Wabariigi walitsus otsustas anda nõusoleku senise Läti Stokholmi saadiku **Sarini nimetamiseks saadikuks Tallinna.**

Eesti sordiparanduse seltsi ettewõttel awati Tallinnas Balti jaamas, laupäeval **8. seemnewilja, katseasjanduse ja nisu rändnäitus.**

Soome-Eesti kaubalepingu rewideerimise käigul jõuti 14. märtsi õhtul läbirääkimistega lõpule ja lepiti kokku. Kokkuleppele kirjutati alla pühapäeval.

Reede õhtul juhtus **Tallinna lähedal raske autoõnnetus.** Seewaldi haigemaja ja Mustjõe wahel tormas kergeweoauto nr. A—1012 üle maanteekraawi põllule ning läks kummuli. Sõitjatest said wigastada 6 inimest üks neist elukardetawalt.

Kuna põllumajanduse olukord on wördlemisi raske, siis otsustas Wabariigi walitsus osaliselt **pikendada seemnewilja laene.** Laenu tasumise wiimaseks tähtpäewaks on 1. weebruar 1931 a.

W. Kaawer on Riigikogu juhatusele saatnud kirja, **milles teatab oma lahkumisest Riigikogust.**

Pühapäeva ööseel tekkis tulekahju Suure-Jaani tuletõrje seltsimajas. Tulele pandi kohe piir.

Riigi statistika keskbüroo andmetel on **Eesti rahwaarw läinud aasta jooksul kahanenud** 954 inimese wõrra. Sündinud oli 19.244 ja surnud 20.198 inimest.

Pühapäeva õhtul märgati Sauga rabas tuld. Selgus **et Maima turbaraba oli hakanud põlema.** Tulekuma oli nii suur, et see paistis Pärnu. Suurte pingutustega suudeti tulele panna piir.

Mujal:

Pühapäeval **suri äkitselt Pariisis südamerabanduse endine Hispaania diktaator markii Primo de Rivera.** Tema balsameeritud laip saadetakse Hispaaniasse.

India rahvuslaste juht **Gandhi awaldas oma protestirännakul üleskutse India üliõpilastele.** Üliõpilasi kutsutakse õhutama rahwast wabadusliikumisega ühinema.

Emil Jannings

oma uuemas filmiosas.

Jannings viibib praegu Berliinis „[illegible] ingli“ filmimisel.

Ilmub igal kesknädalal ja laupäeval. Toimetus ja kontor Tallinnas, Harju tän. 37. Kõnetr. 27-41. Toimetuse kõnetunnid kella 11—12. **Tellimishind:** 1 kuu 50 senti; 3 kuud 1,[illegible] krooni; 6 kuud 2,60 krooni; aastas 5 krooni. **Kuulutuste hinnad:** Kuulutusküljel 5 senti, teksti ees 10 senti, tekstis 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti millimeeter ühel veerul

Wäljaandja: J. Loofalu. Eestimaa Trükikoja A.-S. (end. J. H. Gressel), Tallinnas, Rataskaevu tän. 10. Wastutaw toimetaja: E. Joll.